

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРЕДВАРИТЕЛНИЯ КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА	15
3. ПРИХОДИ	48
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	49
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	49
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	50
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	50
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	51
9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ	51
10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	52
11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	52
12. ПЕЧАЛБИ/ЗАГУБИ ОТ АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА	52
13. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	53
14. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	53
15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	56
16. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	57
17. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА	59
18. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	60
19. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	64
20. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ	64
21. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	65
22. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	66
23. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	68
24. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	71
25. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	72
26. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	73
27. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	73
28. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	75
29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	75
30. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	76
31. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	77
32. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	78
33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	78
34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	79
35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	79
36. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	80
37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	81
38. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	84
39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	91
40. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	93

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Група СОФАРМА (Групата) включва дружество-майка и неговите **тридесет и четири** (31.12.2014 г.: двадесет и осем) дъщерни дружества. Допълнително, Групата има инвестиции в **седем** съвместни дружества (31.12.2014 г.: в пет съвместни дружества). Към датата на изготвяне на предварителния консолидиран годишен финансов отчет Групата има инвестиции в **три** асоциирани дружества (31.12.2014 г.: в едно асоциирано дружество).

Дружество-майка

СОФАРМА АД (дружество-майка) е търговско дружество, регистрирано в България със седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Илиенско шосе" 16.

Съдебната регистрация на дружеството е от 15.11.1991 г., решение №1/1991 г. на Софийски градски съд.

Дъщерни дружества

Към 31.12.2015 г. дъщерните дружества в Групата са:

- Софарма Трейдинг АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Варненски окръжен съд № 3594/16.10.1998 г. и със седалище и адрес на управление – гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Фармалогистика АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд от 12.08.2002 г. и със седалище и адрес на управление - гр.София, ул. "Рожен" №16;
- Електронкомерс ЕООД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд по ф.д.№ 24456 от 1991 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, ул. "Самоковско шосе" № 1;
- Биофарм Инженеринг АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Сливенски окръжен съд № 524/1997 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Сливен, бул. "Тракия" № 75;
- Момина крепост АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Великотърновски окръжен съд № 3426/1991 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Велико Търново, ул. "Магистрална" № 23;
- Софарма Билдингс АДСИЦ – търговско дружество, регистрирано в България с решение № 1 от 14.08.2007 г. на СГС и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 20;
- Унифарм АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд по ф.д. № 3685 от 1994 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, ул. "Трайко Станоев" № 3;
- Фито Палаузово АД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20120924105551 от 24.09.2012 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Казанлък, бул. "23 Пехотен шипченски полк" № 110;
- Софармаси ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 201501191300026 от 19.01.2015 г. и със седалище и адрес на управление- гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;

- Софармаци 2 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20150617110324 от 17.06.2015 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Софармаци 3 ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20151202165822 от 02.12.2015 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Фарма Онлайн ЕООД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20140127170842 от 27.01.2014 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А”, етаж 12;
- Медика АД - търговско дружество, регистрирано в България с регистрация по фирмено дело № 99 от 1991 г. на Благоевградски окръжен съд и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Оборище, бул."Княз Александър Дондуков" 82;
- Софарма Поланд З.О.О, Полша, в ликвидация - търговско дружество, регистрирано в Полша с решение № KRS 0000178554 от 04.11.2003 г. на XX Икономическо отделение на Районния съдебен регистър на Варшава и със седалище и адрес на управление – Полша, гр. Варшава, ул. "Шъшкова" № 58;
- Софарма Варшава СП. З.О.О, Полша – търговско дружество, регистрирано в Полша с решение № ДСР 0000372245 от 17.12.2010 г. на XII стопанско отделение на Държавния съдебен регистър на Варшава и със седалище и адрес на управление – Полша, гр. Варшава, ул. "Халубинскиего" № 8;
- ООО Софарма Украйна, Украйна – търговско дружество, регистрирано в Украйна с решение № 10691020000029051 от 07.08.2012 г. на Единния държавен регистър на юридическите лица и физическите лица - предприемачи и със седалище и адрес на управление – Украйна, гр. Киев, Оболонски район, проспект "Московский" № 9, корпус 4, ет.2, офис 4-203;
- ПАО Витамини, Украйна – търговско дружество, регистрирано в Украйна с решение № 133 от 15.04.1994 г. на Уманския градски съд и със седалище и адрес на управление – Украйна, Черкаска област, гр. Уман, ул. „Ленински искри" № 31;
- Иванчич и синове д.о.о., Сърбия – търговско дружество, регистрирано в Сърбия с Fi-11350/91 на 14.10.1991 г. от Търговския съд на гр. Белград и със седалище и адрес на управление – Република Сърбия, гр. Белград, ул. „Негошева" № 11;
- Софарма Трейдинг д.о.о. Белград, Сърбия - търговско дружество, регистрирано в Сърбия с БД 49136/2015 на 05.06.2015 г. от Агенция по стопанските регистри на гр. Белград и със седалище и адрес на управление – Република Сърбия, гр. Белград, ул. „Палмотичева" № 13;
- Бриз СИА, Латвия – търговско дружество, регистрирано в Латвия с решение № 000302737 на 18.09.1991 г. от Търговския регистър на Латвийската република и със седалище и адрес на управление – Латвия, гр. Рига, ул. „Расас" № 5, LV – 1057;
- СООО Брититрейд, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 1983 на 24.09.2004 г. от Минския градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, ул. „М. Богдановича" № 118, офис 303 – Б;

- ООО Табина, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 1432/29.12.1999 г. от Минския градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, Куйбышева, д. 57, к. 1;
- СООО Бризфарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Минския градски изпълнителен комитет в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под № 800007989 от 07.07.2009 г и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Есенина”, д.16, помещ.1 Н;
- ОДО Алеан, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 100160720 от 29.05.2001 г в Минския градски изпълнителен комитет в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Ташкентская”, д.16, корпус1;
- ООО Фармацевт плюс, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Минския изпълнителен комитет на 24.11.2000 г. / №1348 в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под №190174236 и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, 1-ый Твердый переулок, д. 7;
- УАБ ТБС Фарма, Литва - търговско дружество, регистрирано в Литовския регистър на юридическите лица на 01.03.2013 г. / 303011389, със седалище и адрес на управление – Литва, гр. Вилнюс, ул.“Витауто“ № 8 / ул. „Лиубарто“ № 7, ПК: 08118;
- ОДО Вестфарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 590002202 на Гродненски градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Гродно, ул. „Домбровского”, д.47, к.3;
- ООО НПК Биотест, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 48 от 24.07.1990 г. на Ленински районен съвет на народните депутatii със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Гродно, ул. „Гожская“ № 2;
- ОДО БелАгроМед, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 009126 от 29.06.2001 г. на Гродненски градски изпълнителен комитет със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Гродно, ул. „17 Сентября“;
- ТОО Софарма Казахстан, Казахстан - търговско дружество, регистрирано в Казахстан с решение № 5286-1910-04-ТОО от 06.11.2014 г. на Министерство на правосъдието, Ауезовски район и, със седалище и адрес на управление – Казахстан, гр. Алмати, Ауезовски район, мкр. Мамир – 4, дом 190;
- ООО Данафарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 09.04.2004 г. на Бретски областен изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Брест, бул. „Машерова“ 53;
- ООО Галенафарм, Беларус- търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 12.06.2013 година на Бретски областен изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, Бретска област, гр. Пинск, ул. „Бретская“ 118-97;
- ОДО Меджел, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение №1044 от 14.09.2000 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление- Беларус, гр. Минск, ул. „Солтиса“ 60;

- ОДО Аленфарм-плюс, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 25.09.2008 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Логойский тракт“ 29;
- ООО Фарматея, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 17.10.2012 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Бакинская“ 20.

На 26.02.2015 г. в Търговския регистър към Агенцията по вписванията е вписано вливането на „Българска роза – Севтополис” АД („преобразуващо се дружество”), дъщерно дружество за 2014 г., в „Софарма“ АД по смисъла на чл. 262 и следващите от ТЗ. Преобразуващото се дружество е прекратено без ликвидация и цялото му имущество е преминало в патримониума на „Софарма” АД („приемащо дружество”). За дата на счетоводно отразяване на вливането е приета датата 01.01.2015 г.

На 14.05.2015 г. Групата е продала 75% от участието си в капитала на Екстаб Корпорейшън, САЩ, като запазва 5% участие, което на 28.09.2015 г. по силата на сключен договор, е трансформирано в 5 % участие в капитала на Екстаб Фарма Инк, САЩ. В резултат на реализираната сделка, Групата се освобождава и от непрякото си участие в Екстаб Фарма Лимитид, Великобритания – дъщерно дружество за 2014 и до 14.05.2015 г. чрез Екстаб Корпорейшън, САЩ.

Към 31.12.2015 г. инвестицията в Софарма САЩ, САЩ е отписана, тъй като дружеството е суспендирано в САЩ.

През 2014 г. статутът на ЗАО Интерфарм, Беларус се променя от „дъщерно дружество” (2013 г. до 31.12.2014 г.) на „съвместно дружество”.

Съвместни дружества

Към 31.12.2015 г. съвместните дружества в Групата са:

- ООО Виватон плюс, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 590004353 на Гродненски градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Гродно, пр. „Клецкова” д.13 Б, офис 2;
- ООО Мед-дент, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 0018240 от 11.03.2013 г. от Управление на икономиката на Бобруйски градски изпълнителен съвет, със седалище и адрес на управление – Беларус, Могилевска област, гр. Бобруйск, ул. „К. Маркса“ № 120, офис 4;
- БООО СпецАфармация, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 22-8 от 30.10.2000 г. от Могилевски областен изпълнителен комитет, със седалище и адрес на управление – Беларус, Могилевска област, гр. Бобруйск, ул. „К. Маркса“ № 120, офис 2;
- ООО Беллерофон, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 1193 от 17.07.2003 г. издадено от Мински градски изпълнителен комитет, със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, ул. „Сторожевская“ № 5-45;
- ЗАО Интерфарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под № 300000556 и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Витебск, площад Строителей, бл.3 ап.2;

- ООО Ивем и К, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 27.07.2001 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Бакинская“ 20;
- ООО Ариенс, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 605 от 30.12.1996 г. на Витебски областен изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Полоцк, ул. „Школная“.

Асоциирани дружества

Към 31.12.2015 г. асоциираните дружества в Групата са:

- ООО Мобил Лайн, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 16.03.2010 г. на Борисовски районен изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, Минска област, гр. Борисов, ул. Краснознаменная 63;
- ОДО СалюсЛайн, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 287 от 05.05.2006 г. на Гродненски градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр.Гродно, ул. Виленская 6;
- ООО Здравей, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение от 04.06.2014 г. на Мински градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул. „Бакинская“ 20.

През 2015 г. Групата е увеличила дела си в дружеството Медика АД, което първоначално е имало статут на „асоциирано дружество“ (от 04.11.2014 г. до 25.10.2015 г.), а от 26.10.2015 г. неговият статут е променен на „дъщерно дружество“.

През 2014 г. Групата е увеличила дела си в дружествата ООО Беллерофон, Беларус и БООО Спецфармация, Беларус, които първоначално са имали статут на „асоциирани дружества“ (от 28.08.2014 г. до 26.11.2014 г. и от 03.09.2013 г. до 19.01.2014 г.), а впоследствие техният статут е променен на „съвместни дружества“.

1.1. Собственост и управление на дружеството-майка

СОФАРМА АД е публично дружество съгласно българския Закон за публично предлагане на ценни книжа. От м. ноември 2011 г. акциите на дружеството се търгуват и на Варшавската фондова борса.

Към 31.12.2015 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството-майка е както следва:

	%
Донев Инвестмънтс Холдинг АД	24.73
Телекомплект Инвест АД	20.07
Ромфарм Компани ООД	18.04
Софарма АД (обратно изкупени акции)	3.87
Други юридически лица	29.79
Физически лица	3.50
	100.00

СОФАРМА АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от петима членове както следва:

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

Д.и.н. Огнян Донеv	Председател
Весела Стоева	Член
Огнян Палавеев	Член
Александър Чаушев	Член
Андрей Брешков	Член

Дружеството-майка се представлява и управлява от изпълнителния директор д.и.н. Огнян Донеv.

1.2. Структура на групата и предмет на дейност

Структурата на Групата включва СОФАРМА АД като дружество – майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

<i>Дъщерни дружества</i>	31.12.2015	31.12.2014	<i>Дата на придобиване на контрол</i>	<i>Дата на освобождаване от контрол</i>
	<i>Участие %</i>	<i>Участие %</i>		
Дружества в България				
Софарма Трейдинг АД*	72.13	71.89	08.06.2006	
Фармалогистика АД	78.37	76.54	15.08.2002	
Електронкомерс ЕООД	100	100	09.08.2005	
Биофарм Инженеринг АД	97.15	97.15	10.03.2006	
Софарма Билдингс АДСИЦ	40.75	40.75	04.08.2008	
Момина крепост АД	92.78	53.28	01.01.2008	
Унифарм АД *	52.06	51.78	27.10.2010	
Фито Палаузово АД	95	47.49	21.09.2012	
Софармаси ЕООД**	72.13	-	19.01.2015	
Софармаси 2 ЕООД**	72.13	-	05.06.2015	
Софармаси 3 ЕООД**	72.13	-	02.12.2015	
Фарма Онлайн ЕООД**	72.13	-	03.12.2015	
Медика АД	66.72	-	26.10.2015	
Дружества в чужбина				
Софарма САЩ	-	100	25.04.1997	
Екстаб Корпорейшън	-	80	05.08.2009	14.05.2015
Екстаб Фарма Лимитид **	-	80	05.08.2009	14.05.2015
Бриз СИА	66.13	66.13	10.11.2009	
СООО Брититрейд **	51.91	65.14	10.11.2009	
ПАО Витамини	99.56	99.56	18.01.2008	
Иванчич и синове д.о.о	51	51	10.04.2008	
Софарма Варшава СП. З.О.О	100	100	23.11.2010	
Софарма Трейдинг д.о.о. Белград**	72.13	-	05.06.2015	
Софарма Поланд З.О.О – в ликвидация	60	60	16.10.2003	
ООО Табина**	58.86	58.86	08.04.2011	
СООО Бризфарм **	39.41	39.02	20.12.2012	
ОДО Алеан **	64.81	46.95	07.02.2013	
ООО Софарма Украйна	100	100	07.08.2012	
ООО Фармацевт плюс **	42.98	33.73	31.05.2013	
УАБ ТБС Фарма **	33.73	33.73	01.03.2013	
ОДО Вестфарм**	62.82	59.52	04.07.2013	
ООО НПК Биотест **	46.29	46.29	02.09.2013	
ОДО БелАгроМед **	50.26	46.95	30.07.2013	
ТОО Софарма Казахстан	100	100	06.11.2014	
ООО Данафарм **	48.14	-	28.02.2015	

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

ООО Галенафарм **	48.14	-	28.02.2015
ОДО Меджел **	48.14	-	28.02.2015
ОДО Аленфарм-плюс **	48.14	-	30.06.2015
ООО Фарматея **	33.73	-	30.11.2015

* ефективен процент на участие

** непряко участие

- Унифарм АД е дъщерно дружество на Софарма АД, като контролът е придобит и упражняван чрез прякото участие на дружеството-майка в собствеността на Унифарм АД с 49.99 % и непрякото участие на дружеството-майка с 2.07 % чрез дъщерните дружества Софарма Трейдинг АД с участие 1.92% и Медика АД с участие 0.15% от капитала на Унифарм АД;
- Софарма Трейдинг АД е дъщерно дружество на Софарма АД, като контролът е придобит и упражняван чрез прякото участие на дружеството-майка в собствеността на Софарма Трейдинг АД с 71.85 % и непрякото участие на дружеството-майка с 0.28 % чрез дъщерното дружество Медика АД с участие 0.41% от капитала на Софарма Трейдинг АД;
- Софарма Билдингс АДСИЦ е дъщерно дружество по силата на сключено писмено споразумение за контрол между СОФАРМА АД и други акционери;
- Фито Палаузово АД е дъщерно дружество на Софарма АД чрез пряко участие в капитала, след вливането на Българска роза Севтополис АД в Софарма АД;
- Софармаси ЕООД е дъщерно дружество на Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 100% от капитала на Софармаси ЕООД;
- Софармаси 2 ЕООД е дъщерно дружество на Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 2 ЕООД;
- Софармаси 3 ЕООД е дъщерно дружество на Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Софармаси 3 ЕООД;
- Фарма Онлайн ЕООД е дъщерно дружество на Софармаси ЕООД - Софармаси ЕООД притежава 100% от капитала на Фарма Онлайн ЕООД;
- Софарма Трейдинг д.о.о. Белград е дъщерно дружество на Софарма Трейдинг АД - Софарма Трейдинг АД притежава 100% от капитала на Софарма Трейдинг д.о.о. Белград;
- СООО Брититрейд, Беларус е дъщерно дружество на Бриз СИА, Латвия – Бриз СИА притежава 78.50% от капитала на Брититрейд СОО.
- ООО Табина, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз СИА, Латвия – Бриз СИА притежава 89% от капитала на ООО Табина;
- СООО Бризфарм, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз СИА, Латвия – Бриз СИА притежава 59.59% от капитала на Бризфарм СООО;
- ОДО Алеан, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз СИА, Латвия – Бриз СИА притежава 98% от капитала на ОДО Алеан;
- ООО Фармацевт плюс, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз СИА, Латвия - Бриз СИА притежава 65% от капитала на ООО Фармацевт плюс;
- УАБ ТБС Фарма, Литва е дъщерно дружество чрез Бриз СИА, Латвия - Бриз СИА притежава 51% от капитала на УАБ ТБС Фарма;

- ОДО Вестфарм, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз СИА, Латвия - Бриз СИА притежава 95% от капитала на ОДО Вестфарм;
- ООО НПК Биотест, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз СИА, Латвия - Бриз СИА притежава 70% от капитала на ООО НПК Биотест;
- ОДО БелАгроМед, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз СИА, Латвия - Бриз СИА притежава 76% от капитала на ОДО БелАгроМед;
- ООО Данафарм, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз СИА, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - Бриз СИА притежава 10%, а СООО Брититрейд - 80% от капитала на ООО Данафарм;
- ООО Галенафарм, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз СИА, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - Бриз СИА притежава 10%, а СООО Брититрейд - 80% от капитала на ООО Галенафарм;
- ОДО Меджел, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз СИА, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - Бриз СИА притежава 10%, а СООО Брититрейд - 80% от капитала на ОДО Меджел;
- ОДО Аленфарм-плюс, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз СИА, Латвия и неговото дъщерно дружество СООО Брититрейд, Беларус - Бриз СИА притежава 10%, а СООО Брититрейд - 80% от капитала на ОДО Аленфарм-плюс;
- ООО Фарматея, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз СИА, Латвия - Бриз СИА притежава 51% от капитала на ООО Фарматея.

Основният предмет на дейност на дружествата от Групата е концентриран във фармацевтичния сектор, с изключение на отделни дружества, чийто предмет на дейност е и в областта на инвестициите в имоти и ценни книжа.

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

- СОФАРМА АД - производство и търговия на лекарствени субстанции (активни съставки) и лекарствени форми; научно-изследователска и инженерно-внедрителска дейност в областта на лекарствените средства;
- Софарма Трейдинг АД - търговия с фармацевтични продукти;
- Медика АД - производство и продажба на превързочни и санитарно – хигиенни материали, готови лекарствени форми, зъбно-зъболекарски препарати и хранителни добавки;
- Биофарм Инженеринг АД - производство и търговия с инфузионни разтвори;
- Фармалогистика АД - вторична опаковка на фармацевтични продукти и отдаване под наем на недвижими имоти;
- Електронкомерс ЕООД - търговия, транспортиране и разфасовка на радиоактивни материали и ядрена техника за медицината, битова електроника и електротехника;
- Софарма Билдингс АДСИЦ - инвестиране на парични средства, набрани чрез издаване на ценни книжа в недвижими имоти (секюритизация на недвижими имоти) посредством покупка на право на собственост и други вещни права върху недвижими имоти, отдаване под наем, лизинг, аренда и/или продажбата им;
- Момина крепост АД - разработване, внедряване и производство на медицински изделия за хуманната и ветеринарната медицина;
- Унифарм АД - производство и търговия на фармацевтични продукти;
- Фито Палаузово АД – производство, събиране, изкупуване, добив и реализация на билки и

- лечебни растения;
- Софармаси ЕООД – франчайзинг, ноу-хау, наемане на имоти, търговия и други;
  - Софармаси 2 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
  - Софармаси 3 ЕООД – търговия на дребно с лекарствени продукти;
  - Фарма Онлайн ЕООД – онлайн и офлайн търговия на дребно с лекарствени продукти;
  - ПАО Витамини, Украйна - производство и търговия на фармацевтични продукти;
  - Иванчич и синове д.о.о., Сърбия - производство и търговия на фармацевтични продукти;
  - Софарма Трейдинг д.о.о. Белград, Сърбия – консултантска дейност;
  - Софарма Поланд З.О.О, Полша, в ликвидация - изследване на пазара и общественото мнение;
  - Софарма Варшава СП. З.О.О, Полша– търговия на едро с фармацевтични и медицински стоки и изследване на пазара и общественото мнение;
  - ООО Софарма Украйна, Украйна – търговия с фармацевтични продукти и изследване на пазара и общественото мнение;
  - Софарма САЩ, САЩ - търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Към 31.12.2015 г. инвестицията в това дружество е отписана, тъй като същото е суспендирано в САЩ;
  - Бриз СИА., Латвия - търговия с фармацевтични продукти;
  - СООО Брититрейд , Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
  - ООО Табина, Беларус – търговия с фармацевтични продукти;
  - СООО Бризфарм, Беларус – търговия с фармацевтични продукти;
  - ОДО Алеан, Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
  - ООО Фармацевт плюс, Беларус- търговия с фармацевтични продукти;
  - УАБ ТБС Фарма, Литва – търговия с фармацевтични продукти, производство на лекарствени форми и фармацевтични препарати, научноизследователска и експериментална дейност в областта на биотехнологиите;
  - ОДО Вестфарм, Беларус – търговия на дребно с лекарствени средства и медицинска техника;
  - ООО НПК Биотест, Беларус - производство на лекарства на базата на растителни суровини и търговия с фармацевтични продукти;
  - ОДО БелАгроМед, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства и фармацевтични продукти;
  - ТОО Софарма Казахстан, Казахстан - търговия с фармацевтични продукти;
  - ООО Данафарм, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
  - ООО Галенафарм, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
  - ОДО Меджел, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
  - ОДО Аленфарм-плюс, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти;
  - ООО Фарматея, Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и фармацевтични продукти.

Дружеството-майка и дъщерните дружества: Софарма Трейдинг АД, Медика АД, Фармалогистика АД, Електронкомерс ЕООД, Биофарм Инженеринг АД, Софарма Билдингс

АДСИЦ, Момина крепост АД, Унифарм АД, Фито Палаузово АД, Софармаци ЕООД, Софармаци 2 ЕООД, Софармаци 3 ЕООД и Фарма Онлайн ЕООД извършват своята дейност в България, Софарма Поланд З.О.О - в ликвидация и Софарма Варшава СП. З.О.О оперират в Полша, ПАО Витамины и ООО Софарма Украйна – в Украйна, Иванчич и синове д.о.о и Софарма Трейдинг д.о.о. Белград – в Сърбия, Бриз СИА – в Латвия, СООО Брититрейд, ООО Табина, ЗАО Интерфарм – (до 31.12.2014 г.), ОДО АLEAN, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ОДО Вестфарм, ООО НПК Биотест, ОДО БелАгроМед, ООО Данафарм, ООО Галенафарм, ОДО Меджел, ОДО Аленфарм-плюс и ООО Фарматея - в Беларус, УАБ ТБС Фарма – в Литва, а ТОО Софарма Казахстан – в Казахстан.

Към 31 декември 2015 г. участието на Групата в *съвместни дружества* е следното:

- ООО Виватон плюс, Беларус, съвместно дружество чрез Бриз СИА, Латвия, което държи 50% участие заедно с Аптека груп Холдинг. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 20.12.2012 г.
- ООО Мед-дент, Беларус, съвместно дружество чрез Бриз СИА, което държи 50% участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 17.12.2013 г.
- БООО СпецАфармация, Беларус, съвместно дружество чрез Бриз СИА, което държи 50% участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 20.01.2014 г.
- ООО Беллерофон, Беларус, съвместно дружество чрез Бриз СИА, което държи 50% участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 27.11.2014 г.
- ЗАО Интерфарм, Беларус, съвместно дружество чрез Бриз СИА, което държи 50% участие заедно с юридическо лице от капитала на ЗАО Интерфарм. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 31.12.2014 г.
- ООО Ивем и К, Беларус, съвместно дружество чрез ООО Табина и ООО Фармацевт плюс, които притежават общо 50% от капитала на ООО Ивем и К. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 01.12.2015 г.
- ООО Ариенс, Беларус, съвместно дружество чрез ООО Фармацевт плюс, което притежава 50% участие от капитала на ООО Ариенс. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 01.12.2015 г.

Към 31 декември 2015 г. участието на Групата в *асоциирани дружества* е следното:

- ООО Мобил Лайн, Беларус - 22.19% участие. Предметът на дейност на асоциираното дружество е търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника. Дружеството е асоциирано за Групата от 20.02.2015 г.

- ОДО СалюсЛайн, Беларус - 19.59% участие. Предметът на дейност на асоциираното дружество е търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника. Дружеството е асоциирано за Групата от 19.02.2015 г.
- ООО Здравей, Беларус - 10.75% участие. Предметът на дейност на асоциираното дружество е търговия на едро с хранителни добавки и изделия с медицинско предназначение. Дружеството е асоциирано за Групата от 09.12.2015 г.

Към датата на настоящия предварителен консолидиран годишен финансов отчет средно-списъчният състав на персонала в Групата е 4,258 работници и служители (2014 г.: 4,188).

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основни показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружествата от Групата за периода 2013 – 2015 г., са представени в таблицата по-долу:

Показател	2013	2014	2015
USD/BGN средно за годината/периода	1.52180	1.47362	1.76441
USD/BGN в края на годината/периода	1.48360	1.41902	1.79007
PLN/BGN средно за годината/периода	0.46772	0.46600	0.46754
PLN/BGN в края на годината/периода	0.47926	0.47143	0.46128
RSD/BGN средно за годината/периода	0.01730	0.01729	0.01620
RSD/BGN в края на годината/периода	0.01720	0.01711	0.01608
UAH/BGN средно за годината/периода	0.19042	0.18425	0.08186
UAH/BGN в края на годината/периода	0.18561	0.17713	0.07458
GBP/BGN средно за годината/периода	2.41275	2.33839	2.69672
GBP/BGN в края на годината/периода	2.39406	2.33839	2.65021
EUR/BGN средно за годината/периода	1.95583	1.95583	1.95583
EUR/BGN в края на годината/периода	1.95583	1.95583	1.95583
LVL/BGN средно за годината/периода	2.80501	2.78820	-
LVL/BGN в края на годината/периода	2.80285	2.78410	-
1000 BRUB/BGN средно за годината/периода	0.18249	0.16573	0.11167
1000 BRUB/BGN в края на годината/периода	0.17256	0.14967	0.09629
LTL/BGN средно за годината/периода	0.56645	0.56645	-
LTL/BGN в края на годината/периода	0.56645	0.56645	-
KZT/BGN средно за годината/периода	-	0.00863	0.00829
KZT/BGN в края на годината/периода	-	0.00880	0.00527

Източник: БНБ, Национални банки на: Украйна, Полша, Сърбия, Беларус, Латвия, Литва и Казахстан.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Настоящият предварителен консолидиран годишен финансов отчет е изготвен в съответствие с Международен счетоводен стандарт (МСС) 34 Междинно финансово отчитане.

При изготвянето на настоящия предварителен консолидиран финансов отчет е прилагана същата счетоводна политика, отчетни техники и методи на изчисление и основни предположения, както при последния консолидиран годишен финансов отчет за 2014 година.

Предварителният консолидиран годишен финансов отчет за 2015 година следва да се чете заедно с консолидирания годишен финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2014 година, изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС) и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За 2015 година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или подобрения, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2015 г. не са настъпили директни промени в счетоводната политика на Групата.

Тези стандарти и тълкувания включват:

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2010-2012 (м.декември 2013) - подобрения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24, МСС 38 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) промяна в дефиницията на „период на (безусловно) придобиване на права” и „пазарно условие” и са добавени „условие на изпълнението” и „условие на услугата” (МСФО 2); б) уточнение в третирането на условните възнаграждения при бизнес комбинации, които отговарят на определението за финансов инструмент (като финансови задължения или инструменти на собствения капитал) и тяхната оценка в края на всеки отчетен период – по справедлива стойност, вкл. представянето на ефектите от нея в отчета за всеобхватния доход (МСФО 3, МСФО 9, МСС 39 и МСС 37); в) изискване за оповестяване на критериите при определянето на агрегираните оперативни сегменти за целите на сегментното отчитане (МСФО 8); г) допълнително разяснение относно техниката на корекция на отчетна стойност и натрупаната амортизация в случаите, когато дадени активи са преоценени, като се поставя изискване тя да е последователна като подход спрямо преоценката на балансовата стойност на съответния актив (МСС 16, МСС 38); д) уточнение относно дружество, предлагащо ключов управленски персонал като услуга на друго дружество, че то също е негово свързано лице (МСС 24);

- *МСС 19 (ревизиран 2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.07.2014 г. – приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с разяснение относно третирането на вноски, направени от страна на служители или трети лица в планове с дефинирани доходи, съгласно формалните условия на съответния план. Промяната определя, че тези вноски следва да се третират като намаление на разходите за стаж или ефект в последващите оценки на нетния пасив(актив) по плана в зависимост от това, дали вноските са обвързани със стажа, или не.

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2011-2013 (м.декември 2013) - подобрения в МСФО 1, МСФО 3, МСФО 13, МСС 40 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приети от ЕК от същата дата).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) право на дружество,

преминаващо по МСФО за първи път, да прилага стандарти, които все още не са влезли в сила, ако самите стандарти позволяват по-ранно прилагане (МСФО 1); б) уточнение за неприложение на МСФО 3 за отчитане на формиране на съвместни споразумения във финансовите отчети на самите съвместни споразумения; в) разяснение относно обхвата на договорите, които са в обхвата на изключението за група финансови активи и пасиви с нетиращи позиции спрямо пазарен и кредитен риск (МСФО 13); г) уточнение при третирането на една сделка, която отговаря едновременно на критериите и на МСФО 3 и се отнася за инвестиционни имоти съгласно МСС 40, че следва да има поотделно приложение на двата стандарта независимо един от друг (МСС 40).

Предварителният консолидиран годишен финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на: а/ имотите, машините и оборудването, които са оценени по преоценена стойност; и б/ инвестиционните имоти и финансовите инструменти на разположение и за продажба, които са оценени по тяхната справедлива стойност към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние.

Българските дъщерни и асоциирани дружества от Групата водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна функционална и отчетна валута на представяне. Задграничните дъщерни, асоциирани и съвместни дружества организират своето счетоводство и отчетност съгласно изискванията на съответното местно законодателство (ООО Софарма Украйна и ПАО Витамини – Украйна, Иванчич и синове д.о.о и Софарма Трейдинг д.о.о. Белград – Сърбия, Екстаб Фарма Лимитид (дъщерно дружество до 14.05.2015г.) – Великобритания, Бриз СИА – Латвия, УАБ ТБС Фарма – Литва, СООО Брититрейд, ООО Табина, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ОДО Алеан, ООО НПК Биотест, ОДО БелАгроМед, ОДО Вестфарм, ООО Данафарм, ООО Галенафарм, ОДО Меджел, ОДО Аленфарм-плюс и ООО Фарматея – Беларус, съвместните дружества ООО Виватон плюс, ООО Мед-дент, БООО СпецАфармация, ООО Беллерофон, ЗАО Интерфарм, ООО Ивем и К и ООО Ариенс – Беларус, асоциираните дружества – ОДО СалюсЛайн, ООО Мобил Лайн и ООО Здравей – Беларус, Софарма САЩ и Екстаб Корпорейшън (дъщерно дружество до 14.05.2015г.) – законодателството на САЩ и Софарма Поланд З.О.О – в ликвидация, Софарма Варшава СП. З.О.О. - полското законодателство, и ТОО Софарма Казахстан - Казахстан, и поддържат своите счетоводни регистри в съответната местна валута - гривни (UAH), сръбски динар (RSD), евро (EUR), британска лира (GBP), беларуска рубла (BYR), щатски долари (USD), полски злоти (PLN) и казахстанско тенге (KZT).

Данните в предварителния консолидиран годишен финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако не е оповестено изрично нещо друго, като българският лев е приет за отчетна валута на представяне на Групата. Отчетите на задграничните дружества се преизчисляват от местна валута в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет съгласно политиката на Групата (*Приложение № 2.5*).

Представянето на предварителния консолидиран годишен финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на предварителния консолидиран годишен финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни).

Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени в *Приложение № 2.31*, *Приложение № 14*, *Приложение № 15*, *Приложение № 16* и *Приложение № 18*.

2.2. Дефиниции

Дружество-майка

Това е дружеството, което контролира едно или повече други дружества, в които е инвестирало. Притежаването на контрол означава, че инвеститорът е изложен на, или има права върху променливата възвращаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и има възможност да окаже въздействие върху размера на тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Дружество-майка е СОФАРМА АД, България (*Приложение № 1*).

Дъщерно дружество

Дъщерно дружество е такова дружество, или друга форма на предприятие, което се контролира директно или индиректно от дружеството – майка.

Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата, и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата. За тяхната консолидация се прилага методът на пълната консолидация.

Дъщерните дружества са посочени в *Приложение № 1.2*.

Съвместно дружество

Съвместно дружество е такова дружество или друга форма на предприятие, създадено по силата на договорно споразумение между дружеството – майка като инвеститор и една или повече други страни (дружества), които се заемат с обща стопанска дейност и върху която контролиращите съдружници (вкл. и дружеството – майка има такъв статут) упражняват съвместен контрол. Съвместен контрол е налице, когато вземането на стратегическите финансови и оперативни решения, свързани със съвместното дружество е договорно установено да става със задължително единодушно съгласие (консенсус) между контролиращите съдружници. Последните имат права върху нетните активи на съвместното дружество.

Съвместното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която ефективният съвместен контрол е придобит от контролиращия съдружник (конкретно - дружеството-майка), и спира да се консолидира чрез този метод от датата, когато съвместното дружество се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че съвместният контрол е прехвърлен от контролиращия съдружник на трети лица.

Съвместните дружества са: ООО Виватон плюс, ООО Мед-дент, ООО Беллерофон, БООО СпецАфармация, ЗАО Интерфарм, ООО Ивем и К и ООО Ариенс - Беларус. (*Приложение № 1.2*).

Асоциирано дружество

Това е дружество, в което инвеститорът (конкретно - дружеството-майка) упражнява значително влияние, но което не представлява нито дъщерно дружество, нито съвместно дружество на инвеститора.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика. Обичайно то е налице при: а) притежаване, пряко или косвено, от страна на инвеститора на дялове (акции) от 20% до 50 % от капитала на дружеството, в което е инвестирано (вкл. по силата на споразумение между акционери) и, б) в допълнение, инвеститорът има представителство в управляващия орган на дружеството, в което е инвестирано и/или участва в процеса на вземане на решенията по отношение на политиката и стратегията на дружеството, в което е инвестирано, и/или са налице съществени операции между инвеститора и дружеството, в което е инвестирано.

Асоциираното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която е придобито значително влияние от инвеститора (конкретно - дружеството-майка) и спира да се включва чрез този метод или от датата, когато дружеството се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че значителното влияние е прехвърлено от инвеститора на трети лица.

Асоциираните дружества са: ОДО СалюсЛайн, ООО Мобил Лайн и ООО Здравей. (Приложение № 1.2).

2.3. Принципи на консолидацията

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка, дъщерните дружества, съвместните дружества и асоциираните дружества, изготвени към 31 декември, която дата е датата на финансовата година на Групата. При консолидацията е прилаган подходът на “икономическо предприятие”, като за оценката на неконтролиращото участие при бизнес-комбинации и други форми на придобивания на дъщерни дружества е избран методът на “пропорционален дял в нетните активи”.

Финансовите отчети на дъщерните, съвместните и асоциираните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

2.3.1. Консолидация на дъщерни дружества

В консолидирания финансов отчет отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминирани консолидационни записвания.

Дяловете на съдружници - трети лица в дъщерните дружества, извън тези на акционерите на дружеството-майка, са посочени самостоятелно в консолидирания отчет за финансовото състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и отчета за промените в собствения капитал като “неконтролиращо участие”. Неконтролиращото участие съдържа: а) сумата на дела на акционерите (съдружниците) - трети лица към датата на консолидацията за първи път в справедливата (намерената стойност) на всички разграничими придобити активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения на всяко от съответните дъщерни дружества, определена (на база дела) чрез пропорционалния метод, и б) изменението на сумата на дела на тези лица в собствения

капитал на всяко от съответните дъщерни дружества от първата им консолидация до края на текущия отчетен период.

2.3.2. Придобиване на дъщерни дружества

При придобиване на дъщерно дружество (предприятие) от Групата при бизнес-комбинации се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените инструменти на собствен капитал от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. Тя включва и справедливата стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие. Преките разходи, свързани с придобиването, се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички придобити разграничими активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения в бизнес-комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на датата на придобиване на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи и поети пасиви на придобиващото дружество, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес-комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите на Групата в статията “печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества”. Всяко неконтролиращо участие при бизнес комбинация се оценява на база метода “пропорционален дял в нетните активи” на придобиваното дружество.

Когато бизнес-комбинацията по придобиването на дъщерно дружество се осъществява на етапи, на датата на придобиване всички предишни инвестиции, държани от придобиващия, се преоценяват до справедлива стойност, като получените ефекти от тази преоценка се признават в текущата печалба или загуба на Групата, съответно към “финансови приходи” и “финансови разходи” или „печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества”, вкл. всички предишно отчетени ефекти в другите компоненти на всеобхватния доход се рециклират.

2.3.3. Продажба на дъщерни дружества

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход, свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;

- Рекласифицират се към “печалби или загуби за годината” или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество” в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.
- Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани, съвместни дружества или инвестиции на разположение и за продажба, се оценяват първоначално по справедлива стойност към датата на продажбата и в последствие се оценяват по реда на приетата от Групата счетоводна политика (*Приложения № 2.13 и Приложение № 2.14*).

Методът на придобиване (покупко-продажба) се прилага и при операции за обединение и/или реструктуриране на предприятия под общ контрол спрямо предприятия от Групата, в случай че те се явяват преки придобивания от позицията на дружеството-майка.

2.3.4. Сделки с неконтролиращото участие

Операциите с неконтролиращото участие се третират от Групата като сделки с лица, притежаващи инструменти на общия собствен капитал на Групата. Ефектите от продажби на дялове на дружеството-майка, без загуба на контрол, към притежатели на неконтролиращи участия не се третират като компоненти на текущата печалба или загуба на Групата, а като движения директно в компонентите на собствения ѝ капитал, обикновено към компонента-резерв „неразпределена печалба”. И обратно, при покупки от дружеството-майка без придобиване на контрол на допълнителни дялове от участието на притежатели на неконтролиращи участия всяка разлика между платената сума и съответния придобит дял от балансовата стойност на нетните активи на дъщерното дружество се признава също директно в консолидирания отчет за собствения капитал, обикновено към компонента-резерв „неразпределена печалба”.

Когато Групата престане да притежава контрол, съвместен контрол и значително влияние, всяка оставаща малцинствена инвестиция като дял в капитала на съответното дружество се преоценява по справедлива стойност, като разликата до балансовата стойност се признава в текущата печалба или загуба, като съответно всички суми преди признати в други компоненти на всеобхватния доход се отчитат така както при операция на директно освобождаване на всички асоциирани с първоначалната инвестиция (в дъщерното, съвместното или асоциираното дружество) компоненти.

2.3.5. Консолидация на асоциирани и съвместни дружества

За включването на асоциираните и съвместни дружества в консолидирания финансов отчет е приложен методът на собствения капитал, според който инвестицията на дружеството-майка в него първоначално се отчита по цена на придобиване (себестойност), а впоследствие се преизчислява, за да отрази промените на дела на инвеститора (конкретно – дружеството-майка) в нетните активи на асоциираните и съвместни дружества след придобиването. Инвестицията на Групата в асоциираните и съвместни дружества включва и репутациите, идентифицирани при придобиването им, нетно от всяка призната обезценка.

Печалбата или загубата след придобиването за Групата (чрез дружеството-майка) от асоциираните и съвместните дружества, за съответния отчетен период, представлява нейния дял в нетните им финансови резултати (след данъци) от тяхната стопанска дейност за този период, който дял се признава и представя на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход. Аналогично, делът на Групата в измененията след придобиването на другите компоненти на всеобхватния доход на асоциираните и съвместни дружества (предприятия), също се признава и представя като движение в другите компоненти на всеобхватния доход в консолидирания отчет за всеобхватния доход, съответно консолидираните резерви на Групата в отчета за измененията в собствения капитал. Групата признава своя дял в загуби на асоциираните и съвместни дружества до размера на нейната инвестиция, в т.ч. и предоставените им вътрешни заеми, освен ако тя не е поела определени задължения или плащания от името на асоциираното или съвместно дружество.

Вътрешните разчети между Групата и асоциираните и съвместни дружества не се елиминират. Нереализираната печалба или загуба от сделки между тях се елиминира до процента на груповото участие в асоциираните и съвместни дружества, като включително се проверява за обезценка в случаите на загуба. Отчита се и ефектът на отсрочените данъци при тези консолидационни процедури.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този предварителен консолидиран годишен финансов отчет за един предходен период.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущия период.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута на дружествата от Групата в България и отчетната валута на представяне на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута, като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третира като “други доходи/(загуби) от дейността” и се представят нетно.

Функционалната валута на дружествата в Полша (Софарма Поланд АД – в ликвидация, Софарма Варшава СП. З.О.О.) е полската злота, за дъщерното дружество в Казахстан (ТОО

Софарма Казахстан) – казахстанско тенге, на дъщерните дружества в Украйна (ПАО Витамини и ООО Софарма Украйна) – украинска гривна, на дъщерните дружества в Сърбия (Иванчич и синове д.о.о. и Софарма Трейдинг д.о.о. Белград) – сръбски динар, на дъщерното дружество в Латвия (Бриз СИА) и на дъщерното дружество в Литва (УАБ ТБС Фарма) – евро, на дъщерните дружества в Беларус (СООО Брититрейд, ООО Табина, ОДО Алеан, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ОДО Вестфарм, ООО НПК Биотест, ОДО БелАгроМед, ООО Данафарм, ООО Галенафарм, ОДО Меджел, ОДО Аленфарм-плюс и ООО Фарматея) – беларуска рубла, на Екстаб Фарма Лимитид (Великобритания) – британски лири и на дружествата в САЩ (Софарма САЩ и Екстаб Корпорейшън) – щатски долар.

За целите на всеки консолидиран финансов отчет се извършва преизчисление на валутата на финансовите отчети на дъщерните дружества в чужбина: от функционалната валута на съответното чуждестранно дъщерно дружество във валутата на представяне (BGN), приета в консолидирания финансов отчет, като:

а) всички активи и пасиви се преизчисляват в груповата валута по заключителен курс на местната валута спрямо нея към 31 декември;

б) всички приходни и разходни позиции се преизчисляват в груповата валута по среден курс на местната валута спрямо нея за периода на отчета (*Приложение № 2.б*);

в) всички получени курсови разлики в резултат на преизчисленията се признават и представят като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние, нетно от ефектите на отсрочените данъци – „резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности”, и

г) курсовите разлики, получени в резултат на валутното преизчисление на нетната инвестиция в задграничните (чуждестранните) дружества, заедно със заемите и други валутни инструменти, приети за хедж на тези инвестиции, се представят директно в собствения капитал.

При освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) кумулативната сума на курсовите разлики, които са били отчетени директно като отделен компонент в капитала, се признават като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред “печалби/(загуби) от придобиване на и освобождаване от дъщерни дружества, нетно”, получена при освобождаването (продажбата).

Репутацията и корекциите до справедливи стойности, възникнали при придобиване на задгранично (чуждестранно) дружество, се третират аналогично като активите и пасивите на това дружество и се преизчисляват във валутата на представяне по заключителен курс.

2.6. Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от Групата и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

Видовете приходи на Групата са представени в *Приложения № 3, № 4 и № 10*.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността преминават у купувача.

При предоставянето на услуги приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката, и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Положителните и отрицателни разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”.

Приходите от преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. В същата статия на консолидирания отчет се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход, когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи от лихви по вземания по специални договори, приходи от лихви по просрочени вземания, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, в т.ч. дивиденди, нетна печалба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, приходи от операции по уреждане на дълг, печалба от оценка по справедлива стойност на инвестиции на разположение и за продажба, които са част от поетапно придобиване на дъщерно дружество. Те се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход.

2.7. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която не би довело до признаване на актив или пасив, неотговарящ на определенията за активи и пасиви в Общата (концептуална) рамка към и в самите МСФО).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Загубите, възникнали в резултат на преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност, се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред „други доходи/(загуби) от дейността”.

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход, когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, разходи от операции по уреждане на дълг, загуба от оценка по справедлива стойност на инвестиции на разположение и за продажба, които са част от поетапно придобиване на дъщерно дружество.

2.8. Задължителен дивидент за разпределение

Дъщерното дружество Софарма Билдингс АД СИЦ има статут на акционерно дружество със специална инвестиционна цел по смисъла на българския ЗДСИЦ. Поради това дружеството има специфичната политика на разпределение на дивидентите на акционерите в съответствие с изискванията на закона, а именно:

- дружеството е задължено по закон да разпредели като дивидент не по-малко от 90% от реализираната печалба за съответната финансова година след нейното преизчисление съгласно ЗДСИЦ; и
- разпределението на останалите 10% се определя с решение на Общото събрание на акционерите по общия ред на българския Търговски закон, в т.ч. за изплащане на дивидент.

Задължителният по закон дивидент в размер на не по-малко от 90% от реализираната печалба се признава като задължение в текущата година и намаление (задължително разпределение) на текущата печалба за годината.

2.9. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени в консолидирания финансов отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходи за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др.

Имотите, машините и оборудването на придобити дъщерни дружества се оценяват по справедлива стойност към датата на сделката (бизнес комбинацията), която се приема за цена на придобиване за целите на консолидацията.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от Групата кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Групата е определила стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи, независимо че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, машините и оборудването е прието да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва по-често.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 20-70 г.
- съоръжения – 5-25 г.
- машини и оборудване – 7-25 г.
- компютри и мобилни устройства – 2-5 г.
- транспортни средства – 7-17 г.
- сървъри и системи – 4 -12 г.
- стопански инвентар – 6-12 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се прегледат от ръководството на всяко дружество в Групата и респективно, и от дружеството-майка в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) освен ако за дадения актив не е формиран преоценен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв (през другите компоненти на всеобхватния

доход) освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението вече се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очаква от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от компонента “преоценъчен резерв”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента “неразпределена печалба” в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

2.10. Биологични активи

Биологичните активи се оценяват по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба. Те включват трайни насаждения.

Справедливата стойност на биологичните активи се определя въз основа на тяхното настоящо местонахождение и състояние на база цена, котирана на активен пазар или други алтернативни източници за текущи цени. Печалбата или загубата, възникнала при първоначалното признаване на биологичен актив по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба и от промени в справедливата му стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който са възникнали и се представят към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. Когато справедливата стойност на определен биологичен актив не може да бъде надеждно оценена, той се оценява по неговата себестойност, намалена с натрупаната амортизация или загуби от обезценка. В последствие, когато вече стане възможно справедливата стойност на този биологичен актив да може надеждно да бъде оценявана, Групата променя подхода си и започва да оценява актива по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

2.11. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Групата в нетните разграничими активи на придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията). В консолидирания финансов отчет тя първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на “нематериалните активи”, а тази възникнала при придобиване на съвместни и асоциирани дружества (предприятие) е инкорпорирана в общата стойност на инвестицията и се посочва към групата на “инвестициите в съвместни предприятия” или съответно в “инвестициите в асоциирани предприятия”.

Репутацията по придобиването на съвместни и асоциирани дружества (предприятия) се тества като част от общото салдо (стойност) на инвестицията. Самостоятелно признатата репутация

по придобиването на дъщерни дружества (предприятия) се тества задължително за обезценка поне веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват в последствие. Печалбите или загубите от продажба (освобождане) на дадено дъщерно дружество (предприятие) от Групата включва и балансовата стойност на репутацията, приспадащата се за продаденото (освободеното) дружество (предприятие).

На всяка призната репутация се определя принадлежност към даден обект генериращ парични постъпления още при реализирането на дадена бизнес комбинация, и този обект се прилага при извършването на тестовете за обезценка. При определянето на обектите, генериращи парични потоци се вземат предвид обектите, от които се е очаквало бъдещи стопански изгоди при придобиването при бизнес комбинацията и по повод, на които е възникнала самата репутация.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “обезценка на нетекущи активи”.

Други нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Нематериалните активи основно включват права върху интелектуална собственост и програмни продукти.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 - 10 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход за амортизации в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.12. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от Групата за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност. Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Инвестиционните имоти се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционни имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на

актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към статията “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата “инвестиционните имоти” се правят, когато има промяна във функционалното предназначение и употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се представя към “преоценъчен резерв – имоти, машини и оборудване” в отчета за промените в собствения капитал.

2.13. Инвестиции в асоциирани и съвместни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи участия в асоциирани и съвместни дружества, са представени в консолидирания финансов отчет по метода на собствения капитал – стойност, която включва цената на придобиване, представляваща справедливата стойност на възнаградението, което е платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията, коригирана с дела на дружеството-инвеститор в печалбите или загубите, и респективно другите резерви на съвместните и асоциираните дружества след датата на придобиването им.

Делът в печалбите и загубите след датата на придобиване на асоциираните и съвместните дружества се представят на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), а делът в другите компоненти на всеобхватния доход на съответния ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в другите компонентите на всеобхватния доход) и като самостоятелно движение на отделните компоненти на резервите в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

Притежаваните от Групата инвестиции в асоциирани и съвместни дружества, в т.ч. включената репутация, подлежат на преглед за обезценка към датата на всеки отчет. При установяване на условия за обезценка и като се определи нейният размер, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества”.

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани и съвместни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите в асоциирани и съвместни дружества се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва значителното или съвместното влияние върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя към статия “печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества” на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.14. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите (финансовите активи) на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовия актив) (*Приложение № 2.25.1*).

Последващо оценяване

Притежаваните от Групата инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност (*Приложение № 2.30*) със съдействието на независим лецизиран оценител.

Ефектите от последващата преценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция, като се посочват към статията “финансови приходи” или “финансови разходи”.

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (неконтролиращо участие), се признават като текущи приходи и представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи”.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която Групата се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “финансови разходи”.

При установяване на условия за обезценка същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) освен ако през предходни периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход).

2.15. Материални запаси

Материалните запаси са оценени в консолидирания финансов отчет както следва:

- суровини, материали и стоки - по по-ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване и нетната им реализируема стойност);
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - по по-ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност;

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини, материали и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване (реализация) вид;

- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство – всички необходими производствени разходи, които формират производствената себестойност, като в нея се включват преките разходи на материали и труд и приспадащата се част общопроизводствените разходи (променливи и постоянни), с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на условно постоянните общопроизводствени разходи в производствената себестойност на произвежданата готова продукция, полуфабрикати и незавършеното производство се извършва на базата на нормален капацитет.

Избраните от Групата бази за разпределението им по продукти са:

- за производството на лекарствени средства – нормата на човеко часовете на пряко заетия персонал в производството на конкретния продукт;
- за производството на инфузионни разтвори – количество произведена продукция;
- за производство на пластмасови медицински изделия за еднократна употреба – планова себестойност на произведената продукция.

От началото на 2014 г. дружеството майка прилага като текуща оценка „стандартна производствена себестойност” по отношение на готовата продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство, и респ. „стандартната доставна себестойност” – за основните суровини и материали за производството. В края на всеки отчетен период ръководството извършва анализ на факторите, довели до формиране на отклонения при: а) доставка на суровини и материали за производството - чрез сравнение между фактическите и стандартните доставни разходи и б) производството на готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство - чрез сравнение между фактическите и стандартните производствени разходи. При необходимост се извършват корекции на оценката на наличните материални запаси във финансовия отчет. На база проучвания на добри отчетни практики във фармацевтичния отрасъл са възприети прагове на същественост за: а) отклонението при доставка на суровини и материали за производството – до 2% и б) производствено отклонение – до 1%, в рамките на които не се коригира текущата оценка на наличните крайни запаси от суровини и материали, готова продукция и незавършеното производство за целите на консолидирания финансов отчет (*Приложение № 2.31.1*).

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо, като се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.16. Търговски и други вземания

В консолидирания финансов отчет търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.25*).

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.17. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други предоставени ресурси последващо се оценяват и представят в консолидирания финансов отчет по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период (*Приложение № 2.25*).

2.18. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти депозити в банки, средствата които са свободно разполагаеми от дружествата в Групата съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита, независимо от оригиналния срок /матуритет/ на съответния депозит (*Приложение № 2.25*).

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност (за оборотни средства), се включват в оперативна дейност;

- получените лихви от краткосрочни депозити в банки се включват в състава на паричните потоци от инвестиционна дейност;

- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружествата от Групата за съответния период (месец).

- блокираните парични средства над 3 месеца не са третираны като парични средства и еквиваленти.

2.19. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения в консолидирания финансов отчет се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.25*).

2.20. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

В консолидирания финансов отчет всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други привлечени ресурси последващо се оценяват и представят в консолидирания финансов отчет по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи (лихви) през периода на амортизацията или когато задълженията се отпишат или редуцират (*Приложение № 2.25*).

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.21. Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив на Групата, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на

капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.22. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Групата съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя, като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи” - лихва, на база ефективен лихвен процент (*Приложение № 2.25*).

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън Групата съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на стоките на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработения финансов доход. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба на активи.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен

лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите имоти, машини и оборудване като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.23. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство за дружествата, извършващи своята дейност в *България*, на полския Кодекс – за дружествата в *Полша*, на трудовото законодателство и Колективния трудов договор за дружествата в *Украйна*, на трудовото законодателство, Общия колективен трудов договор и действащия Правилник на труда за дружеството в *Сърбия*, Закона за труда – за дружеството в *Латвия*, трудовото законодателство за дружествата в *Беларус*, на Закон на Република Казахстан за задължения по социално осигуряване за дружеството в *Казахстан* и на Литовски кодекс на труда - за дружеството в *Литва*.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки консолидиран финансов отчет дружествата от Групата правят оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползаното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Тантиеми и бонусни схеми

Софарма

Съгласно Устава на дружеството-майка и при взето решение за одобрение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на до 1% от нетната печалба на дружеството както и да бъде оправомощен да определи кръга на служителите, между които да бъде разпределена като бонус парична сума в размер на до 2% от стойността на печалба на дружеството за всяка календарна година. Когато определена част се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, тази част се оценява по нейната сегашна стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала”.

Софарма Трейдинг

Съгласно Устава на дружеството, изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер до 1% от нетната печалба на дружеството при едновременното наличие на две условия – отчитане на положителен финансов резултат за съответната година и след решение на Общото събрание. Изплащането на не по-малко от 40% от възнаграждението се разсрочва за период от време, не по-кратък от три години (на равни месечни вноски). За останалия персонал, вкл. управленски, сумите на бонуси/премии се начисляват в периода на работване.

Сумите на този тип възнаграждения се признава след вземане на решение от Общото събрание на акционерите и се представя в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала”.

Момина крепост

Съгласно Устава на дружеството при взето решение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на 1% от нетната печалба на дружеството.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

За България

Основно задължение на дружествата – работодатели в България е да извършват задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2014 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица работените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

За дружествата в чужбина

Размерите на осигурителните вноски в Полша се утвърждават със Закон за национално осигурителна система, в Украйна - Закон за пенсионно обезпечаване, в Сърбия - със Закона за труда в Република Сърбия, в Латвия - със Закона за социалното осигуряване, Литва със Закона за националното социално осигуряване на Република Литва, в Република Беларус - със Закон за задължителните застрахователни вноски към фонда за социална защита на населението на Министерството на труда и социалната защита и Казахстан – със Закон на Република Казахстан за задължения по социално осигуряване. Разпределението на осигурителните вноски между работодателя и осигуреното лице се определя в съотношения, регламентирани в съответните местни законодателства.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружествата в Групата вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата) освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда работодателят на дружествата в *България* е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. Съгласно Закона за труда в *Сърбия* работодателят на сръбското дружеството е задължен да изплати на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение при пенсиониране в размер най-малко на три средни работни заплати, изчислени към момента на изплащането. Съгласно трудовото законодателство в *Украйна* и колективния трудов договор на украинското дружество, работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 100 и 200 украински гривни (между 8 лв. и 16 лв.). Също така дружеството в Украйна начислява социални обезщетения, които се изплащат преди пенсиониране на служителите поради специфични условия на труд. Съгласно трудовото законодателство в Полша работодателят има задължение да изплати при пенсиониране – една брутна месечна заплата. Съгласно трудовото законодателство в Литва, Латвия и Беларус няма задължения към персонала при пенсиониране.

По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на

пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен консолидиран финансов отчет дружествата от Групата назначават сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в съответната държава, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовите и осигурителни законодателства на дружествата от Групата, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план вкл. за реструктуриране, за да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.24. Акционерен капитал и резерви

СОФАРМА АД (дружеството-майка) е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството-майка отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава дружеството-майка е длъжно да формира и резерв **“фонд Резервен” (законови резерви)**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Обратно изкупените собствени акции са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване), като с брутната им покупна цена е

намален собственият капитал на Групата. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции се представят директно в собствения капитал на Групата към компонента “неразпределена печалба”.

Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване е формиран от:

- положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката;
- положителната разлика между балансовата стойност на имоти, отчитани като използвани в собствената стопанска дейност, и тяхната справедлива стойност към датата, на която те се трансферират в инвестиционни имоти.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

Преоценъчният резерв се прехвърля към натрупани печалби, когато активите се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата или са напълно амортизирани.

Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан. Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталовата политика на Групата само след прехвърлянето му към компонента „неразпределена печалба”.

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Този резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато финансовите активи се освободят (продадат) от Групата и/или при установена трайна обезценка на определени финансови активи.

Резервът от ефекти от преизчисление във валутата на представяне включва ефектите от преизчисления на финансовите отчети на чуждестранните дружества от местна валута във валутата на представяне на Групата. Този резерв е признат като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние и се признава като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „печалби/(загуби) от придобиване и освобождаване на дъщерни дружества, нетно” при освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) (Приложение № 2.5).

2.25. Финансови инструменти

2.25.1. Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания” и “активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството на дружеството-майка заедно с това на съответното дъщерно дружество определя класификацията на финансовите активи за целите на Групата към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружествата от Групата признават в отчета си за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която те са поели ангажимент да закупят съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице) извън нея. Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то тя продължава да признава актива в консолидирания си отчет за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котираат на активен пазар. Те се оценяват в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на съответното дружество от Групата, а останалите - като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от консолидирания отчет за финансовото състояние (*Приложения № 2.16, 2.17, № и 2.18*). Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи”.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружествата от Групата оценяват дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на техните кредити и вземания, включени в консолидирания отчет за финансовото състояние (*Приложение № 2.31*).

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно за Групата те представляват акции, облигации или дялове в други (трети) дружества, придобити с инвестиционна цел (инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи освен ако намерението на дружествата от Групата е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (*Приложение № 2.14*).

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества (*Приложение 2.14*).

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход) към “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба” и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - ”резерв по финансови активи на разположение и за продажба”.

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи”. Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “финансови приходи”.

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (“нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че съответното дружество е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи, има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

2.25.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договора със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.19, 2.20 и 2.22*).

2.26. Провизии

Провизии се признават, когато Групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството на съответното дружество и на Групата към датата на

консолидирания отчет за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение.

Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, съответното дружество от Групата признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, че стойността му може надеждно да се установи и отчита доход (кредит) по същата позиция в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия (*Приложение № 2.31*).

2.27. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества от Групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2015 г. е 10 % (2014 г.: 10%).

Дъщерните, съвместните и асоциираните дружества в чужбина се облагат съгласно изискванията на съответните данъчни законодателства по държави при следните данъчни ставки:

<i>Държава</i>	<i>Данъчна ставка</i>	
	<i>2015 г.</i>	<i>2014 г.</i>
Украйна	18%	18%
Сърбия	15%	15%
САЩ	15.35%	15.35%
Великобритания	21%	21%
Латвия	15%	15%
Беларус	18%	18%
Литва	15%	15%
Полша	19%	19%
Казахстан	20%	20%

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на всяко консолидирано дружество към датата на консолидирания финансов отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви, вкл. за породените от консолидационните корекции.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира

достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в консолидирания отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата, в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на едно дружество от Групата се представят нетно срещу отсрочени данъчни пасиви на това дружество, когато то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция, и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данък върху дохода.

2.28. Правителствени финансираня

Безвъзмездни помощи от публични институции (общински, държавни и международни институции, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Групата, и че последната е спазила и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.29. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват, като се раздели нетна печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите на дружеството-майка, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност в Групата.

2.30. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) на повтаряща се база – финансовите активи на разположение и за продажба, инвестиционните имоти, предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б) на неповтаряща се база – нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружествата от Групата задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници, когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. Тя използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котиран пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват в консолидираните финансови отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котиран (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;

- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котираните цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Групата прилага основно справедлива стойност Ниво 2 и Ниво 3.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в консолидираните финансови отчети на повтаряема база, Групата прави преценка към датата на всеки консолидиран отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

Централизирано, в дружеството-майка са разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор на Групата, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на външните оценители.

Групата използва експертната на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на следните активи и пасиви: финансови активи на разположение и за продажба Ниво 2 и Ниво 3, инвестиционни имоти, имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три-пет години. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и специално определеното лице по оценките, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от финансовия директор/гл.счетоводител, изпълнителния директор и Съвета на директорите на съответното дружество и финансовия директор на Групата.

На датата на всеки финансов отчет съобразно груповата счетоводна политика специално определеното лице по оценките прави общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите на дружествата от Групата, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и предлага за одобрение пред финансовия директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това се консултира изрично с използваните външни оценители.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на одитния комитет и на независимите одитори на съответните дружества и на финансовия директор и независимите одитори на Групата.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, Групата е определила съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.31. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.31.1. Материални запаси

Нормален капацитет

Нормалният производствен капацитет на всяко от производствените дружества е определен на база преценките на съответното ръководството (след направени анализи) за оптимално натоварване на техните производствени мощности и възвращаемост на инвестициите в тях, при продуктова структура на производството, приета за обичайна.

Обезценка

В края на всяка финансова година дружествата от Групата извършват преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружествата от Групата обезценяват материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи за 2015 година е отчетена обезценка на материалните запаси в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в размер на 5,099 х.лв. (2014 г.: отчетена обезценка в размер на 3,356 х.лв.) (*Приложение № 9*).

2.31.2. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки консолидиран отчет, на индивидуална база за всяко вземане. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (*Приложение № 9*).

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има налице индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководствата на дружествата от Групата правят анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от общата сума, дължима от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100% (*Приложения № 22, № 23, № 24*).

За 2015 година размерът на възстановените обезценки (нетно от признатите) е 746 х.лв. (2014 г.: размерът на признатите (нетно от възстановените) обезценки е 860 х.лв.) (*Приложение № 9*).

2.31.3. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (*Приложение № 28*).

2.31.4. Оперативен лизинг

Групата е класифицирала към статията “имоти, машини и съоръжения” от консолидирания отчет за финансовото състояние, сграда, част от която се предоставя на оперативен лизинг на свързани лица. Тъй като значителна част от сградата се използва и от Групата, ръководството е преценило и тази сграда не е третирана като инвестиционен имот.

2.31.5. Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружествата от Групата, ръководствата на съответните дружества, са преценили, съвместно с адвокатите им, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50%, поради което не са признати провизии за задължения по дела в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2015 г. (31.12.2014 г.: няма) (*Приложение № 37*).

3. ПРИХОДИ

	<i>2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>2014</i> <i>BGN'000</i>
Стоки	628,950	581,144
Готова продукция	247,249	259,373
Общо	876,199	840,517

*Приходи от продажби на стоки по видове:**Приходи от продажби на стоки по видове*

Таблетни форми	290,041	286,188
Ампулни форми	174,493	153,311
Сиропни форми	36,515	25,339
Капки	35,291	33,760
Консумативи, превързочни материали и апарати	34,578	36,250
Унгвенти	18,033	17,511
Козметични стоки	8,996	7,916
Ветеринарни ваксини	4,638	-
Лиофилни продукти	4,502	1,597
Супозитории	3,510	3,327
Хранителни добавки и билки	2,891	3,139
Изотопи	2,287	2,030
Хранителни продукти	2,039	2,132
Инфузионни разтвори	1,940	2,721
Други	9,196	5,923
Общо	628,950	581,144

Приходи от продажби на готова продукция по видове:

	<i>2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>2014</i> <i>BGN'000</i>
<i>Приходи от продажби на готова продукция по видове</i>		
Таблетни форми	165,630	171,963
Ампулни форми	32,886	35,430
Сиропни форми	10,735	13,881
Лиофилни продукти	10,518	11,028
Унгвенти	8,491	8,988
Капки	4,641	4,843
Спринцовки	2,240	1,653
Супозитории	1,373	1,129
Бласови изделия	1,108	833
Други	9,627	9,625
Общо	247,249	259,373

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО*Другите доходи и загуби от дейността, нетно* включват:

	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
Предоставени услуги	6,099	9218
Наеми	1,083	798
Приходи от реклама	1,063	1,331
Финансирания от публични институции	1,035	749
Постъпления от неустойки	204	389
Услуги по социална дейност и мероприятия	182	761
Отписани задължения	55	35
Печалба / (Загуба) от промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти (<i>Приложение № 16</i>)	53	(23)
Нетни загуби от курсови разлики по търговски вземания и задължения и текущи разплащателни сметки	(13,665)	(8,686)
Други	1,554	893
Общо	(2,337)	5,465

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ*Разходите за материали* включват:

	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
Основни материали	62,661	70,225
Резервни части, лабораторни и технически материали	6,216	7,387
Електроенергия	5,705	5,370
Топлоенергия	3,795	4,472
Горива и смазочни материали	2,609	3,574
Вода	609	856
Брак на материали	188	434
Други	3,492	4,016
Общо	85,275	96,334

Разходите за основни материали включват:

	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
Субстанции (активни съставки)	31,831	34,799
Опаковъчни материали	11,357	12,340
Течни и твърди химикали	8,229	8,351

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

Ампули	2,085	3,031
Билки	1,348	3,135
Полипропилен, полиетилен, полистирол	1,329	1,202
Алуминиево фолио	997	3,786
Други	5,485	3,581
Общо	62,661	70,225

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

Реклама	17,950	18,952
Наеми	7,100	6,307
Консултантски услуги	6,644	9,561
Поддръжка на сгради и оборудване	4,532	4,042
Спедиторски и транспортни услуги	3,739	3,977
Логистични услуги	3,053	1,316
Местни данъци и такси	2,520	1,734
Абонаментни такси	2,192	1,812
Изработка на медикаменти	1,898	3,688
Охрана	1,506	1,253
Услуги по граждански договори	1,453	1,478
Клинични изпитвания	1,349	303
Застраховки	1,242	1,243
Съобщения и комуникации	1,003	1,022
Услуги по регистрации на медикаменти	990	1,962
Ремонт на автомобили	877	896
Банкови и регулаторни такси	843	1,577
Медицинско обслужване	820	753
Такси за обслужване на текущи сметки в банки	678	942
Данъци върху разходите	648	1,159
Такси за услуги	647	286
Комисионни възнаграждения	366	288
Лицензионни възнаграждения и такси	343	233
Унищожаване на лекарства	324	249
Преводи на документация	282	267
Куриерски услуги	173	186
Анализ	143	190
Други	2,699	1,531
Общо	66,014	67,207

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

2015
BGN'000

2014
BGN'000

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

Текущи възнаграждения	62,692	61,084
Вноски по социалното осигуряване	12,758	12,828
Социални придобивки и плащания	3,726	3,807
Тантиеми	792	979
Начислени суми за непозлвани отпуски	670	800
Начислени разходи за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране (<i>Приложение № 28</i>)	346	477
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	126	149
Други	-	756
Общо	81,110	80,880

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Начислена / (възстановена) обезценка на текущи активи, нетно (<i>Приложение № 9</i>)	3,780	3,336
Представителни мероприятия	2,845	3,506
Командировки	1,677	1,905
Брак и липса на стоки	1,051	817
Обучения	815	454
Дарения	787	394
Отписани вземания	459	470
Брак на дълготрайни активи	331	418
Непризнат данъчен кредит	206	2,446
Плащания за данъци и лихви по данъци	80	53
Брак на готова продукция и незавършено производство	61	377
Други	740	996
Общо	12,832	15,172

9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ

Разходите за обезценка на вземания, незавършено производство, продукцията и стоки, нетно включват:

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Обезценка на вземания</i>	544	2,305
<i>Възстановена обезценка на вземания</i>	(1,131)	(1,601)
Нетно изменение на обезценките по вземания (<i>Приложение № 8, № 22, № 23 и № 24</i>)	(587)	704
Обезценка на продукцията (<i>Приложение № 8</i>)	3,035	2,400
Обезценка на незавършено производство (<i>Приложение № 8</i>)	181	-

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

Обезценка на стоки (<i>Приложение № 8</i>)	1,310	76
Обезценка на вземания по предоставени аванси (<i>Приложение № 25</i>)	(7)	119
Обезценка на вземания по предоставени търговски заеми	2	37
Обезценка на обезценка на съдебни вземания (<i>Приложение № 24</i>)	(154)	-
	3,780	3,336
Обезценка на материали (<i>Приложение № 5</i>)	573	880
Общо	4,353	4,216

10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
Нетна печалба от операции с инвестиции в ценни книжа	7,153	47
Приходи от лихви по просрочени търговски вземания	3,685	2,484
Приходи от лихви по предоставени заеми	2,444	2,723
Приходи от дялово участие (дивиденди)	286	59
Приходи от лихви по банкови депозити	95	79
Общо	13,663	5,392

11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи включват:

	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
Разходи за лихви по получени заеми	8,871	8,800
Обезценка на парични средства в банки под специален надзор в чужбина	6,273	-
Нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута		
Банкови такси по заеми и гаранции	817	720
Обезценка на инвестиции на разположение и за продажба	220	88
Разходи за лихви по финансов лизинг	408	340
Общо	21,226	17,594

12. ПЕЧАЛБИ/ЗАГУБИ ОТ АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА

	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
Дял в (загубите)/печалбите от асоциирани дружества, нетно	(634)	546
Дял в (загубите)/печалбите от съвместни дружества	(205)	(236)
	(839)	310

13. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другите компоненти на всеобхватния доход включват:

	Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към Групата		Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към неконтро-лиращото участие		Общо други компоненти на всеобхватния доход	
	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2015 BGN '000	2014 BGN '000	2015 BGN '000	2014 BGN '000
Компоненти, които нама да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
(Загуба)/печалба от преоценки на имоти, машини и оборудване	-	(3)	-	(43)	-	(46)
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(51)	(479)	-	-	(51)	(479)
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба:	113	229	(2)	45	111	274
Печалби възникнали през годината	405	366	(2)	45	403	411
Намалени с: Рекласификационни корекции на (печалби)/загуби, включени в печалбата или загубата за текущата година	(292)	(137)	-	-	(292)	(137)
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	1,537	313	(1,432)	(587)	105	(274)
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	-	-	-	3	-	3
Друг всеобхватен доход за годината	1,599	60	(1,434)	(582)	165	(522)

14. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земя и сгради		Машини съоръжения и оборудване		Други		В процес на придобиване		Общо	
	2015 BGN'000	2014 BGN'000	2015 BGN'000	2014 BGN'000	2015 BGN'000	2014 BGN'000	2015 BGN'000	2014 BGN'000	2015 BGN'000	2014 BGN'000
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	194,562	192,498	194,434	184,016	41,923	43,106	12,624	7,532	443,543	427,152
Придобити	895	5,535	2,394	5,253	2,825	2,920	19,351	13,466	25,465	27,174
Придобити активи в новопридобити дъщерни дружества и съвместни	11,584	-	6,111	-	450	-	3	-	18,148	-

ГРУПА СОФАРМА
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

дружества										
Ефект от преценка до справедлива стойност	-	-	-	-	14	-	-	-	14	-
Ефекти от валутни и свръхинфляционни преизчисления	(1,502)	(45)	(1,293)	14	(472)	4	-	-	(3,267)	(27)
Отписани	(742)	(3,885)	(2,054)	(1,186)	(2,597)	(4,897)	(713)	(315)	(6,106)	(10,282)
Отписана отчетна стойност на активи при освобождаване на дъщерни дружества	-	(9)	-	(71)	-	(22)	-	-	-	(102)
Обезценка	-	-	-	(274)	-	(98)	-	-	-	(372)
Трансфер към имоти, машини и съоръжения	1,191	467	11,311	6,682	682	910	(13,184)	(8,059)	-	-
Трансфер от инвестиционни имоти	127	-	2	-	-	-	-	-	129	-
Салдо на 31 декември	206,115	194,562	210,905	194,434	42,825	41,923	18,081	12,624	477,926	443,543
<i>Натрупана амортизация и обезценка</i>										
Салдо на 1 януари	27,553	20,614	91,883	77,816	25,066	21,994	4	-	144,506	120,424
Начислена амортизация за годината	6,103	5,978	12,693	12,573	4,323	6,323	-	-	23,119	24,874
Обезценка	-	-	-	6	-	-	-	-	-	6
Ефекти от валутни и свръхинфляционни преизчисления	-	1,988	-	2,627	-	875	-	5	-	5,495
Отписана амортизация	(25)	(1,027)	(1,413)	(1,115)	(2,231)	(4,118)	-	(1)	(3,669)	(6,261)
Отписана амортизация на активи при освобождаване на дъщерни дружества	-	-	-	(24)	-	(8)	-	-	-	(32)
Салдо на 31 декември	33,631	27,553	103,163	91,883	27,158	25,066	4	4	163,956	144,506
Балансова стойност на 31 декември	172,484	167,009	107,742	102,551	15,667	16,857	18,077	12,620	313,970	299,037
Балансова стойност на 1 януари	167,009	171,884	102,551	106,200	16,857	21,112	12,620	7,532	299,037	306,728

Към 31.12.2015 г. дълготрайните материални активи на Групата включват: земи на стойност **47,318** х.лв. (31.12.2014 г.: 43,664 х.лв.) и сгради с балансова стойност **125,166** х.лв. (31.12.2014 г.: 123,345 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31 декември включват:

- предоставени аванси – 3,278 х.лв. (31.12.2014 г.: 4,345 х.лв.);
- доставка на оборудване – 563 х.лв. (31.12.2014 г.: 3,514 х.лв.);

- реконструкция на сгради – 4,811 х.лв. (31.12.2014 г.: 1,368 х.лв.);
- разходи по изграждане на нови сгради – 9,132 х.лв. (31.12.2014 г.: 3,256 х.лв.);
- други – 293 х.лв. (31.12.2014 г.: 136 х.лв.).

Финансов лизинг

Балансовата стойност на дълготрайните материални активи (транспортни средства) на Групата, получени на финансов лизинг към 31.12.2015 г. е в размер на 3,732 х.лв. (31.12.2014 г.: 3,883 х.лв.).

Оперативен лизинг

Групата е предоставила за използване под наем дълготрайни материални активи на свързани лица с балансова стойност към 31.12.2015 г. в размер на 3,499 х.лв. (31.12.2014 г.: 3,388 х. лв.). Също така са предоставени под наем на трети лица дълготрайни материални активи с балансова стойност към 31.12.2015 г. в размер 365 х.лв. (31.12.2014 г.: 324 х.лв.).

Други данни

Към 31.12.2015 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на Групата във връзка с получени заеми (*Приложение № 27 и № 31*), както следва:

- Земи и сгради с балансова стойност съответно 24,932 х.лв. и 76,325 х.лв. (31.12.2014 г.: съответно 26,629 х.лв. и 83,743 х.лв.);
- Залози на съоръжения с балансова стойност – 552 х.лв. (31.12.2014 г.: 739 х.лв.);
- Залози на оборудване, транспортни средства и инвентар – 45,582 х.лв. (31.12.2014 г.: 34,894 х.лв.);
- Залози на активи в процес на придобиване – 681 х.лв. (31.12.2014 г.: 168 х.лв.).

Преоценка на имоти, машини и оборудване по справедлива стойност

Към 31.12.2011 г. е извършен цялостен преглед и оценка за ценови промени на дълготрайните материални активи на Групата със съдействието на независими лицензирани оценители. В резултат на този преглед е направена последната преоценка на имотите, машините и оборудването, резултатите от която са отразени в консолидирания финансов отчет.

При тази преоценка са приложени следните два основни подхода и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове (групи) дълготрайни материални активи:

- „Пазарен подход” чрез „метод на пазарните аналози” - за земята и сградите, за които има реален пазар, наблюдават се аналогови имоти и сделки с тях, и е налице база за сравнимост - за справедлива стойност е приета коригираната пазарна цена, определена по сравнителния метод;
- „Подход базиран на вещната стойност на активите” чрез „метод на амортизирана възстановителна стойност” - за специализираните сгради, за които липсва реален пазар и съпоставими продажби на аналогови активи - за справедлива стойност се приема тяхната амортизирана възстановителна стойност при актуални доставни цени, и при хипотеза за тяхното обичайно използване в технологично - обвързан производствено-стопански процес /вкл. срок/ и като са отчетени: физическо износване, функционално и икономическо обезценяване.

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

От направената преоценка тогава е признат преоценъчен резерв в размер на 3,099 х.лв., нетно от обезценката.

Към 31.12.2015 г. ръководството на Групата отново е направило анализ на ценовите промени за ключовите му дълготрайни материални активи и е определило, че не са налице условия и основание за извършване на нова преоценка на активите преди изтичане на приетия обичаен период (*Приложение № 2.9*).

15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Репутация</i>		<i>Права върху интелектуална собственост</i>		<i>Програмни продукти</i>		<i>Други</i>		<i>В процес на придобиване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2015</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
	<i>BGN'00</i>	<i>BGN'00</i>	<i>BGN'00</i>	<i>BGN'00</i>	<i>BGN'00</i>	<i>BGN'00</i>	<i>BGN'00</i>	<i>BGN'00</i>	<i>BGN'00</i>	<i>BGN'00</i>	<i>BGN'00</i>	<i>BGN'00</i>
<i>Отчетна стойност</i>												
Салдо на 1 януари	20,103	21,912	11,978	13,552	10,357	8,383	3,346	3,344	1,096	909	46,880	48,100
Придобити Ефекти от валутни и свръхинфлационни преизчисления	-	-	122	53	343	1,814	206	-	4,355	665	5,026	2,532
Справедлива стойност на нематериални активи в резултат на придобиване на дъщерно дружество	40	(1,797)	(395)	(262)	(115)	(28)	(6)	2	-	-	(476)	(2,085)
Трансфер Отписана отчетна стойност на активи при освобождаване на дъщерни дружества	-	-	7,199	-	90	-	2,168	-	56	-	9,513	-
Отписани	-	(12)	-	(905)	-	-	-	-	-	-	-	(917)
Салдо на 31 декември	20,143	20,103	18,446	11,978	10,236	10,357	5,727	3,346	5,291	1,096	59,843	46,880
<i>Нарупана амортизация и обезценка</i>												
Салдо на 1 януари	9,185	9,069	6,685	5,616	5,228	4,082	1,564	972	30	14	22,693	19,753
Начислена амортизация за годината	-	-	1,468	1,768	1,209	1,122	484	474	-	4	3,161	3,368
Обезценка Ефекти от валутни и свръхинфлационни преизчисления	-	116	-	-	-	-	-	-	-	-	-	116
Отписана амортизация на активи при освобождаване на дъщерни дружества	-	-	-	83	-	24	-	118	-	12	-	238
Отписана амортизация	-	-	-	(383)	-	-	-	-	-	-	-	(383)
Отписана амортизация	-	-	(310)	(399)	(445)	-	-	-	-	-	(755)	(399)

Салдо на 31 декември	9,185	9,185	7,843	6,685	5,993	5,228	2,048	1,564	30	30	25,098	22,693
Балансова стойност на 31 декември	10,958	10,918	10,603	5,293	4,243	5,129	3,679	1,782	5,261	1,066	34,744	24,188
Балансова стойност на 1 януари	10,918	12,843	5,293	7,936	5,129	4,301	1,782	2,372	1,066	895	24,188	28,347

Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи към 31 декември включват:

- разходи за придобиване на програмни продукти – 5,173 х.лв. (31.12.2014 г.: 935 х.лв.)
- разходи за придобиване на разрешения за употреба на лекарствени продукти – 36 х.лв. (31.12.2014 г.: 131 х.лв.);
- предоставени аванси – 52 х.лв. (31.12.2014 г.: няма.).

Права върху интелектуална собственост включват основно продукти от развойна дейност, свързани с лекарствени субстанции (активни съставки) и форми и придобити патенти и търговски марки. В общия обем на интелектуалната собственост на Групата най-голям е дялът на вътрешносъздадените търговски марки, които не са капитализирани в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Търговските марки предоставят изключителни права върху наименованията на лекарствените продукти, като с най-голям относителен дял в продажбите на Групата са: Карсил, Темпалгин, Бронхолитин, Табекс, Аналгин, Трибестан, Вицетин, Сиднофарм, Антистенокардин, Спазмалгон, Софтензиф, Хлофадон, Хлофазолин, Софафаилин, Сопрал, Вазопрен, Бусколизин, Нивалин, Марославин, Димекс, Алергозан, Аминалон.

Капитализирани в резултат на осъществени бизнес-комбинации търговски марки са: Пробиотик, Лаксомуцил, Алфалипоин, Инфлурекс и др. Притежаваният патент е за производство на лекарствена форма, съдържаща Ренитидин.

Другите нематериални активи включват основно придобити при бизнес-комбинации ексклузивни договори с контрагенти, лицензии и дистрибуторска мрежа.

Обезценка на репутация

Ръководството на Групата е направило необходимите процедури за извършване на задължителния тест за обезценка на признатите в консолидиран годишен отчет за финансовото състояние репутации по придобиването на дъщерните дружества. За целта е прието, че всяко отделно дружество се явява в качеството на “обект генериращ парични потоци”.

Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независим лицензиран оценител, като е направен подробен преглед дали са настъпили събития и факти, явяващи се индикатори за промени в направените предположения и преценки към 31.12.2014 г.

В резултат на направените анализи ръководството на Групата е определило, че към 31.12.2015 г. не са налице условия за признаване на допълнителна обезценка на признатите репутации.

16. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

31.12.2015

31.12.2014

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари	10,606	10,526
Придобити	-	103
Нетна загуба от корекция до оценка по справедлива стойност, включена в печалбата или загубата	53	(23)
Трансфер към имоти, машини и съоръжения (<i>Приложение № 14</i>)	(129)	-
Салдо на 31 декември	10,530	10,606

Инвестиционните имоти представляват сгради и прилежащи земи към тях, специално обособени части от сгради за самостоятелна експлоатация, предназначени за отдаване дългосрочно под наем. По група активи са както следва:

<i>Група активи</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN '000</i>
Складови помещения	3,801	3,787
Офиси	3,921	3,900
Производствени сгради	2,408	2,492
Социални обекти	400	427
Общо	10,530	10,606

Към 31.12.2015 г. има учредени тежести върху инвестиционни имоти - ипотека на офиси в размер на 1,199 х.лв. (31.12.2014 г.: 1,199 х.лв.).

Оценки по справедлива стойност

Йерархия на справедливите стойности

Оценките по справедлива стойност на групите инвестиционни имоти са категоризирани като справедливи стойности на Ниво 2 на базата на входящите данни, използвани при техниката за оценяване. Направената преоценка на инвестиционните имоти до справедлива стойност е повтаряема и се дължи на прилагането на модела на справедливата стойност по МСС 40. Тя се извършва регулярно към датата на всеки финансов отчет. Измерването на справедливата стойност е реализирано със съдействието на независими лицензирани оценители.

Таблицата по – долу показва равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на инвестиционните имоти, оценени на Ниво 2:

	<i>Складови помещения</i>	<i>Офиси</i>	<i>Производствени сгради</i>	<i>Социални обекти</i>	<i>Общо</i>
Салдо на 1 януари 2014	3,851	3,859	2,382	434	10,526
Покупки и капитализирани разходи	-	-	103	-	103

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

Преценка до справедлива стойност през печалбата или загубата- нереализирана	(64)	41	7	(7)	(23)
Салдо на 31 декември 2014	3,787	3,900	2,492	427	10,606
Преценка до справедлива стойност през печалбата или загубата- нереализирана	14	21	45	(27)	53
Трансфер към имоти, машини и оборудване	-	-	(129)	-	(129)
Салдо на 31 декември 2015	3,801	3,921	2,408	400	10,530

Техника за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу представя описание на техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност на всички групи от състава на инвестиционните имоти Ниво 2, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Групи активи Ниво 2	Подходи и техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни
Складови помещения	<i>а. Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на капитализирания доход от наем като схема за прилагане на дисконтирани парични потоци (основна оценъчна техника)	а. Претеглена норма на възвращаемост б. Срок на реализация на наемни сделки
Производствени сгради	<i>б. Разходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на база разходи за създаване или подмяна - амортизирана възстановима стойност (като помощна поддържаща оценка)	Коригирани цени на изграждане на идентични обекти и на доставни цени на аналози на машини и съоръжения
Офиси	<i>а. Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на капитализирания доход от наем като схема за прилагане на дисконтирани парични потоци (основна оценъчна техника)	а. Претеглена норма на възвращаемост б. Срок на реализация на наемни сделки
Социални обекти	<i>б. Пазарен подход</i> Оценъчна техника: Метод на пазарните аналози (като помощна оценка)	Извършени корекции за сравнимост

17. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN '000	BGN '000
Инвестиции в асоциирани дружества	1,574	7,672
Инвестиции в съвместни дружества	4,048	4,715
Общо	5,622	12,387

На 09.12.2015 г. Групата е придобила чрез дъщерното дружество ООО Фармацевт плюс, Беларус индиректен дял в ООО Здоровей в Беларус чрез закупуването на 25% дял от капитала им (асоциирано дружество).

На 26.10.2015 г. Софарма АД придобива 3,080,000 броя акции на Медика АД в резултат на което, последното се трансформира в дъщерно дружество.

Движението на инвестициите в асоциираните дружества е представено по-долу:

	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
Салдо на 1 януари	<u>7,672</u>	<u>1,002</u>
Придобиване на акции	2,305	4,109
Трансфер към дъщерни дружества	(7,692)	-
Трансфер от инвестиции на разположение и за продажба	254	3,882
Трансфер към съвместни дружества	-	(1,974)
Дял в текущата печалба/(загуба) за периода	(846)	(61)
Ефект от преоценка на предходно държани дялове по справедлива стойност	212	607
Ефекти от сделки с дружества от Групата	(39)	-
Ефекти от валутни преизчисления	<u>(292)</u>	<u>107</u>
Салдо към 31 декември	<u><u>1,574</u></u>	<u><u>7,672</u></u>

Предметът на дейност на придобитите съвместни дружества е оповестен в *Приложение № 1*.

На 30.11.2015 г. Групата е придобила индиректен дял в ООО Ариенс и ООО Ивем и К в Беларус чрез закупуване на 50% дял от капитала им (съвместен контрол). Дяловете в ООО Ариенс са придобити от дъщерното дружество ООО Фармацевт плюс, Беларус, а за ООО Ивем и К –от дъщерните дружества ООО Фармацевт плюс, Беларус и ООО Табина, Беларус.

Групата е придобила индиректен дял в ООО Мед-дент, ООО Виватон плюс, ООО Беллерофон и БООО СпецАфармация в Беларус чрез закупуването на 50% дял от капитала им (съвместен контрол). Дяловете са придобити от дъщерното дружество Бриз СИА, Латвия. Групата е загубила през 2014 г. контрол над дъщерното дружество ЗАО Интерфарм, Беларус. Остатъчната задържана инвестиция е трансформирана в съвместно дружество.

Движението на инвестициите в съвместни дружества е представено по-долу:

	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
Салдо на 1 януари	<u>4,715</u>	<u>638</u>
Придобиване на акции	616	430
Увеличение на капитала	-	310
Трансфер от асоциирани дружества	-	1,974
Трансфер от дъщерни дружества	-	1,682
Дял в текущата загуба за периода	(205)	(236)
Ефекти от сделки с дружества от Групата	14	(62)
Ефекти от валутни преизчисления	<u>(1,092)</u>	<u>(21)</u>
Салдо към 31 декември	<u><u>4,048</u></u>	<u><u>4,715</u></u>

18. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Балансовата стойност на инвестициите по дружества е както следва:

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

	<i>Страна</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>	<i>Участие</i> <i>%</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN '000</i>	<i>Участие</i> <i>%</i>
Доверие Обединен Холдинг АД	България	3,026	19.88	2,759	14.88
Лавена АД	България	1,522	11.03	1,307	11.02
Олайнфарм АД	Латвия	1,469	0.77	1,256	0.77
Екстаб Фарма Инк - САЩ	САЩ	290	5.00	-	-
Елана Фонд Паричен пазар	България	257	1.14	252	1.14
ДФ Елана Еврофонд	България	252	6.34	-	-
Фармико	Беларус	172	2.00	172	2.00
Хидроизомат АД	България	132	10.65	202	10.63
ДКМ-Фарм	Беларус	100	2.00	100	2.00
Сеть Аптек	Беларус	70	2.00	70	2.00
Елана Агрокредит АД	България	67	1.26	102	1.95
Софарма имоти АДСИЦ	България	39	0.19	-	-
Тодоров АД	България	22	4.71	26	4.70
ОДО Аленфарм-плюс	Беларус	-	-	207	10.00
СалюсЛайн ОДО	Беларус	-	-	162	10.00
Мобил Лайн ООО	Беларус	-	-	92	10.00
ГаленаФарм ООО	Беларус	-	-	86	10.00
Данафарм ООО	Беларус	-	-	39	10.00
Меджел ОДО	Беларус	-	-	31	10.00
Други		98		105	
Общо		7,516		6,968	

Към 31.12.2015 г. сумата на „други“ инвестиции на разположение и за продажба в размер на 98 х.лв. (31.12.2014 г.: 105 х.лв.) включва много малки малцинствени участия на Групата в капитала на общо шест дружества (31.12.2014 г.: осем дружества). Те са оценени и представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване.

Към 31.12.2015 г. инвестициите на разположение и за продажба, оценени по справедлива стойност, са както следва:

	<i>брой</i> <i>притежавани</i> <i>акции</i>	<i>справедлива</i> <i>цена на</i> <i>акция</i>	<i>31.12.2015</i>	<i>брой</i> <i>притежавани</i> <i>акции</i>	<i>справедлива</i> <i>цена на</i> <i>акция</i>	<i>31.12.2014</i>
			<i>BGN '000</i>			<i>BGN '000</i>
Доверие Обединен Холдинг АД	3,725,145	0.81	3,026	2,789,345	0.99	2,759
Лавена АД	29,393	51.78	1,522	29,380	44.49	1,307
Олайнфарм АД	108,500	13.54	1,469	108,500	11.58	1,256
Екстаб Фарма Инк - САЩ	1,000	290	290	-	-	-
Елана Фонд Паричен пазар	1,667	0.15	257	1,667	0.15	252
Хидроизомат АД	318,301	0.41	132	317,901	0.64	202
Елана Агрокредит АД	64,350	1.04	67	100,000	1.02	102
Софарма имоти АДСИЦ	9,220	4.23	39	-	-	-

ГРУПА СОФАРМА
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

Тодоров АД	161,014	0.14	22	162,500	0.16	26
Химимпорт АД	1,000	1	1	-	-	-
Общо			6,825			5,905

Таблицата по-долу представя инвестициите на разположение и за продажба на Групата, които се оценяват на повтаряема база по справедлива стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние:

Иерархия на справедливите стойности
Инвестиции на разположение и за продажба

	Справедлива стойност 31.12.2015	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Доверие Обединен Холдинг АД	3,026	-	-	3,026
Лавена АД	1,522	-	1,522	-
Олайнфарм АД – Латвия	1,469	1,469	-	-
Екстаб Фарма Инк - САЩ	290	-	-	290
Елана Фонд Паричен пазар	257	257	-	-
Хидроизомат АД	132	-	132	-
Елана Агрокредит АД	67	67	-	-
Софарма имоти АДСИЦ	39	39	-	-
Тодоров АД	22	22	-	-
Химимпорт АД	1	1	-	-
Общо	6,825	1,855	1,654	3,316

Инвестиции на разположение и за продажба

	Справедлива стойност 31.12.2014	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Доверие Обединен Холдинг АД	2,759	-	-	2,759
Лавена АД	1,307	-	1,307	-
Олайнфарм АД – Латвия	1,256	1,256	-	-
Елана Фонд Паричен пазар	252	252	-	-
Хидроизомат АД	202	-	202	-
Елана Агрокредит АД	102	102	-	-
Тодоров АД	26	26	-	-
Общо	5,904	1,636	1,509	2,759

Движението между началните и крайните салда на справедливите стойности на Ниво 1, Ниво 2 и Ниво 3 е представено в следната таблица:

Инвестиции на разположение и за продажба

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо към 1 януари 2014 година	1,453	1,624	4,978	8,055
Покупки	271	53	1,351	1,675
Трансфер към инвестиции в асоциирани и съвместни дружества (Приложение № 17)	-	-	(3,882)	(3,882)
Продажби	-	(121)	(146)	(267)

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията <i>Финансови разходи - Нетна загуба от операции с ценни книжа</i>	-	(2)	2	-
Нереализирана (загуба)/печалба, включена в текущата печалба и загуба за годината (<i>Приложение № 11</i>)	(24)	(64)	-	(88)
Нереализирана печалба/(загуба), включена в друг всеобхватен доход (<i>Приложение № 13</i>)	(64)	18	457	411
Салдо към 31 декември 2014 година	1,636	1,508	2,760	5,904
Покупки	111	68	1,184	1,363
Емисии на акции	67	-	-	67
Продажби	(180)	(344)	-	(524)
Реализирана загуба, включена в текущата печалба и загуба за годината в статията <i>Финансови разходи - Загуба от операции с ценни книжа</i>	3	(69)	(324)	(390)
Нереализирана печалба, включена в друг всеобхватен доход (<i>Приложение № 13</i>)	218	491	(304)	405
Салдо към 31 декември 2015 година	1,855	1,654	3,316	6,825

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу показва техниките за оценяване, използвани при оценките по справедлива стойност на ниво 2 и ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>Подходи и техники за оценяване</i>	<i>Значими ненаблюдаеми входящи данни</i>
Ниво 2	<i>Подход на пазарните сравнения:</i> Оценъчна техника: Метод на пазарните множители	-
Ниво 3	<i>а. Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на дисконтираните парични потоци	* прогнозен годишен темп на нарастване на приходите * следпрогнозен ръст на нарастване на приходите * прогнозен годишен темп на ръст в разходите * дисконтова норма (на база WACC)
	<i>б. Пазарен подход</i> Оценъчна техника: Метод на пазарните множители (помощна оценка)	-

Количествена информация за оценките по справедлива стойност (Ниво 3)

Таблицата по-долу представя количествена информация относно оценките по справедлива стойност, при които са използвани значими ненаблюдаеми входящи данни (Ниво 3):

<i>Техника на оценяване</i>	<i>Ненаблюдаеми входящи данни</i>	<i>Диапазон средно претеглена величина</i>	<i>Взаимовръзка между значимите ненаблюдаеми входящи данни и оценяването по справедлива стойност – чувствителност спрямо ключовите предположения</i>

Дисконтирани парични потоци	—	Приблизително оценената справедлива стойност би се увеличила (намалила), ако:
* прогнозен годишен темп на нарастване на приходите	* 1 % (среднопретеглен 1%)	* прогнозният годишен темп на нарастване на приходите е по-висок (по-нисък);
* следпрогнозен ръст на нарастване на приходите	* 2 % (средно претеглен 2 %)	* следпрогнозният ръст на нарастване на приходите е по-висок (по-нисък);
* прогнозен годишен темп на ръст в разходите	* 0 % (средно претеглен 0 %)	* прогнозният годишен темп на ръст на разходите е по-нисък (по-висок);
* дисконтова норма (на база WACC)	* 10.8 % (среднопретеглен 10.8%)	* дисконтовата норма е по-ниска (по-висока).

19. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Дългосрочните вземания от свързани предприятия към 31 декември са от дружества, свързани чрез ключов управленски персонал и под общ индиректен контрол и включват:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Предоставени дългосрочни заеми на свързани предприятия	20,213	32,857
Вземане по дългосрочно предоставен депозит за наем	292	293
Общо	20,505	33,150

Дългосрочните заеми са предоставени на дружества, свързани чрез ключов управленски персонал.

Условията по предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	Договорена сума '000	Падеж	Лихвен %	31.12.2015		31.12.2014	
				BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
				<i>в т.ч. лихва</i>		<i>в т.ч. лихва</i>	
евро	16,177	01.12.2018	5.00%	13,074	18	26,038	217
евро	3,272	01.12.2018	5.00%	7,139	739	6,819	419
Общо				20,213	757	32,857	1,910

Предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са с цел подпомагане финансиране на дейности на тези предприятия по общи стратегически цели. Те са обезпечени със залози на ценни книжа (акции).

Вземането по дългосрочно предоставен депозит е по сключен договор за наем на административни офиси с краен срок 01.08.2022 г.

20. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Другите дългосрочни вземания на Групата към 31 декември включват:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
Вземания по сделки с ценни книжа	3,258	-
Предоставени заеми	240	293
Други	49	60
Общо	3,547	353

Вземанията от сделки с инвестиции в размер на 3,258 х.лв (2,000 щатски долара) са възникнали във връзка с продажбата на 75% от притежаваните акции в Екстаб Корпорейшън – САЩ.

Предоставените заеми от Групата към 31.12.2015 г. са към трети лица, необезпечени и с договорен годишен лихвен процент от 8% (31.12.2014г.: от 8%).

21. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси включват:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
Стоки	80,029	79,237
Готова продукция	37,051	36,414
Материали	34,311	30,464
Полуфабрикати	4,522	3,809
Незавършено производство	3,468	5,986
Общо	159,381	155,910

Стоките по видове са както следва:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
Таблетни форми	35,614	44,070
Ампулни форми	12,124	12,196
Сиропи	7,419	6,782
Консумативи, превързочни и апарати	5,659	2,622
Стоки в процес на доставка	4,314	245
Унгвенти	3,853	3,611
Капки	3,257	4,057
Други	7,789	5,654
Общо	80,029	79,237

Наличната *продукция* към 31 декември включва:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
Таблетни форми	20,471	23,008

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

Ампулни форми	6,524	5,713
Сиропи	3,109	2,493
Лиофилни	976	956
Други	5,971	4,245
Общо	37,051	36,415

Материалите по видове са както следва:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
Основни материали	28,924	26,804
Материали в процес на доставка	3,078	1,323
Спомагателни материали	507	485
Технически материали	496	474
Резервни части	413	372
Други	893	1,006
Общо	34,311	30,464

Основните материали по видове са както следва:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
Субстанции (активни съставки)	15,445	14,528
Химикали	4,330	4,423
Флакони, туби и ампули	2,895	2,809
Опаковъчни материали	1,875	1,478
ПВС и алуминиево фолио	1,438	1,262
Билки	1,180	1,170
Други	1,761	1,134
Общо	28,924	26,804

Към 31.12.2015 г. са учредени особени залози върху материални запаси в размер на 82,439 х.лв. (31.12.2014 г.: 81,986 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 27, № 31 и № 37*).

22. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

Търговските вземания включват:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
<i>Вземания от клиенти</i>	199,630	194,010
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	(1,795)	(2,382)
Вземания от клиенти, нетно	197,835	191,628
<i>Предоставени аванси на доставчици</i>	5,163	4,875
<i>Обезценка на аванси</i>	(166)	(173)
Предоставени аванси, нетно	4,997	4,702

Общо	<u>202,832</u>	<u>196,330</u>
------	----------------	----------------

Вземанията от клиенти са безлихвени и са основно в български лева и евро.

Обичайно дружествата от Групата договарят с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби в диапазона от 30 до 180 дни, освен ако няма определени специфични условия за падеж на определени клиенти или в случаите, когато се разработват нови пазари и продукти и се привличат нови търговски контрагенти. Групата е определила обичаен кредитен период от 180 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководствата на дружествата от Групата преценяват събираемостта като анализират експозицията на конкретния клиент, възможностите за погасяване (на клиента и чрез обезпечението) и вземат решение относно размера, признаването и начисляването на съответна обезценка.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
до 30 дни	57,005	56,906
от 31 до 90 дни	49,076	45,588
от 91 до 180 дни	2,407	4,907
от 181 до 365 дни	3,285	2,158
от 1 до 2 години	271	7
над 2 години	1,922	2,771
Общо	<u>113,966</u>	<u>112,337</u>

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания е както следва:

	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
от 31 до 90 дни	2,239	18,455
от 91 до 180 дни	435	8,889
от 181 до 365 дни	496	13,988
от 1 до 2 години	47	9,504
над 2 години	11	1,246
Общо	<u>3,228</u>	<u>52,082</u>

Обичайно при просрочените, но необезценени вземания, са били вече постигнати или са в процес на изготвяне споразумения за лихвено разсрочване на плащанията по тях за всеки конкретен клиент (включително санкциониращи лихви за забава).

Възрастовата структура на просрочените обезценени търговски вземания е както следва:

	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
от 31 до 90 дни	28,247	262

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

от 91 до 180 дни	12,243	112
от 181 до 365 дни	15,939	19,697
от 1 до 2 години	22,376	8,052
над 2 години	3,631	1,468
Обезценка	(1,795)	(2,382)
Общо	80,641	27,209

Размерът на обезценката е изчислен на индивидуална база, при прилагане на техниката на дисконтираните парични потоци, с дисконтова норма, определена на база цената на привличения ресурс на дружеството, коригирана спрямо усреднената нетна доходност и консервативни прогнози за очакваните парични потоци, определени на основата на историкоията на длъжника и подписаните споразумения, респ. съдебни решения с него. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100% (Приложение 2.31.2).

Към 31.12.2015 г. са учредени особени залози върху търговски вземания в размер на 86,876 х.лв. (31.12.2014 г.: 88,577 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (Приложение № 27, № 31 и № 37).

Движение на коректива за обезценка

	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
Салдо в началото на годината	2,382	2,758
Отчетени обезценки	428	2,164
Изписани суми по несъбираеми вземания	(10)	(1,596)
Възстановена обезценка	(976)	(944)
Трансфер към обезценки на съдебни и присъдени вземания (Приложение № 24)	(29)	-
Салдо в края годината	1,795	2,382

Предоставените аванси на доставчици са текущи, основно в лева и в евро и са за покупка на:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
Суровини и материали	739	2,894
Стоки	3,878	710
Услуги	456	1,174
Други	90	97
Обезценка	(166)	(173)
Общо	4,997	4,702

23. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземания от свързани предприятия включват:

31.12.2015   **31.12.2014**

	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал	21,563	14,471
Вземания от дружества под общ индиректен контрол	5,772	10,385
Вземания от съвместни дружества	-	462
Общо	<u>27,335</u>	<u>25,318</u>

Вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
Предоставени търговски заеми	21,545	22,253
Вземания по продажби на продукцията и материали	5,790	3,065
Общо	<u>27,335</u>	<u>25,318</u>

Предоставените търговски заеми на свързани предприятия по видове свързани дружества са както следва:

	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	21,545	14,475
Дружества под общ индиректен контрол	-	7,778
Общо	<u>21,545</u>	<u>22,253</u>

Предоставените заеми са както следва:

<i>Вид</i> <i>валута</i>	<i>Договорена</i> <i>сума</i>	<i>Падеж</i>	<i>Лихвен</i> <i>%</i>	<i>31.12.2015</i>		<i>31.12.2014</i>	
				<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i> <i>в т.ч. лихва</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i> <i>в т.ч. лихва</i>
<i>на дружества свързани чрез ключов управленски персонал</i>							
<i>евро</i>	12,577	31.12.2016	4.50%	8,310	26	9,537	18
<i>евро</i>	7,845	31.12.2016	4.50%	7,982	146	-	-
<i>лева</i>	6,000	22.07.2016	5.50%	4,636	1	1,236	26
<i>лева</i>	1,300	31.12.2016	5.50%	503	42	477	17
<i>лева</i>	190	31.12.2016	5.50%	114	-	128	1
<i>лева</i>	34,020	31.12.2015	5.50%	-	-	3,097	9
<i>на дружества под общ индиректен контрол</i>							
<i>евро</i>	7,661	31.12.2015	4.50%	-	-	7,632	155
<i>лева</i>	120	10.02.2014	8.08%	-	-	146	40
Общо:				<u>21,545</u>	<u>215</u>	<u>22,253</u>	<u>266</u>

Вземанията по продажби на продукцията и материали са безлихвени и са в лева и в евро.

Обичайно дружествата от Групата договарят срок на плащане на вземанията по продажби на продукцията между 90 до 180 дни, а за вземания по продажби на материали (вкл. субстанции – активни съставки) до 30 дни. Групата е определила максимален кредитен период до 365 дни, за контрагентите по продажби – свързани лица. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководствата на дружествата от Групата преценяват събираемостта като анализират конкретните вземания и състоянието на дружество-длъжник, както и обстоятелствата по забавата и възможностите за погасяване, след което вземат решение дали да се признава и начислява обезценка на индивидуална база и в какъв размер.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
до 30 дни	519	970
от 31 до 90 дни	2,680	607
от 91 до 180 дни	115	86
Общо	3,314	1,663

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
от 31 до 90 дни	2,410	321
от 91 до 180 дни	32	234
от 181 до 365 дни	145	473
от 1 до 2 години	30	244
Общо	2,617	1,272

Възрастовата структура на просрочените обезценени вземания от свързани предприятия е както следва:

	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
над 1 година	-	271
Обезценка	(141)	(141)
Общо	(141)	130

Движение на коректива за обезценка

	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
Салдо на 1 януари	141	186
Отчетени обезценки	-	141

Възстановена обезценка	-	(186)
Салдо на 31 декември	141	141

Към 31.12.2015 г. са учредени особени залози като обезпечение по получени банкови заеми върху вземания от свързани лица в размер на 18,229 х.лв. (31.12.2014 г.: 16,229 х.лв.) (Приложение № 31).

24. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи на Групата включват:

	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
<i>Съдебни и присъдени вземания</i>	6,370	8,644
<i>Обезценка на съдебни вземания</i>	(4,599)	(4,753)
Съдебни и присъдени вземания, нетно	<u>1,771</u>	<u>3,891</u>
Данъци за възстановяване	5,269	8,580
Предоставени заеми на трети лица	2,931	1,517
Предплатени разходи	1,810	4,057
Вземания по предоставени депозити като гаранции	609	381
Предоставени средства на инвестиционни посредници	199	125
Правителствени финансираня (<i>Приложение № 30</i>)	-	2,604
Предоставени гаранции по съдебни дела (<i>Приложение № 37</i>)	-	863
Други	<u>1,365</u>	<u>427</u>
Общо	<u>13,954</u>	<u>22,445</u>

Съдебните и присъдени вземания са възникнали основно във връзка с продажби на държавни болнични заведения. За повечето от тях са договорени или в процес на договаряне погасителни планове. Поради тази причина ръководството на Групата е оценило необходимост само за частична обезценка на горепосочените вземания.

Към 31.12.2014 г. вземанията по правителствени финансираня в размер на 2,604 х.лв. са възникнали във връзка с подлежащи на възстановяване извършени инвестиционни и текущи разходи от Биофарм Инжинеринг АД по безвъзмездно финансиране по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007- 2013 г.” съгласно подадено искане за плащане с дата 11.11.2014 г. пред Министерството на икономиката и енергетиката – Главна дирекция „Европейски фондове за конкуренто-способност” (финансираща институция). (*Приложение № 30*)

Към 29.04.2015 г. приключилият проект е одобрен от финансиращата организация и подаденото искане за плащане е удовлетворено.

Данъците за възстановяване включват:

	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
Акциз	2,692	4,040
ДДС	1,946	1,950
Данъци от печалбата	631	2,590

Общо	5,269	8,580
<i>Предплатените разходи</i> включват:	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Застраховки	796	796
Абонаменти	538	492
Други	329	284
Реклама	50	717
Лицензионни и патентни такси	44	36
Наеми	34	1714
Ваучери	19	18
Общо	1,810	4,057

Предоставените заеми на трети лица в размер на 2,931 х.лв. (31.12.2014 г.: 1,517 х.лв.) са предоставени на осем предприятия (2014 г.: осем предприятия) – контрагенти с цел оборотни средства. Годишната договорена лихва по тези заеми за 2015 г. е между 5.05 % и 7 % (2014 г.: 5.05 % и 8 %).

25. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Парични средства в разплащателни сметки	17,430	20,750
Краткосрочни депозити	4,290	3,007
Парични средства в каса	1,075	1,454
Краткосрочно блокирани парични средства	751	88
Парични средства и парични еквиваленти, представени в консолидирания отчет за паричните потоци	23,546	25,299
Блокирани парични средства по съдебни иски и по издадени банкови гаранции	372	1,523
Парични средства и парични еквиваленти, представени в консолидирания отчет за финансовото състояние	23,918	26,822

Паричните средства и парични еквиваленти, с които разполага Групата са деноминирани основно в лева, **гривни** и евро (31.12.2014 г.: лева, евро и беларуски рубли).

Средното ниво на годишните лихвени равнища по разплащателните сметки в лева и валута е в границите от 0.01% до 1% (2014 г.: от 0.01% до 0.5%), а на депозитните сметки в лева и валута е основно в границите от 0.3% до 17% (2014 г.: от 0.3 % до 5.25%).

Към 31.12.2015 г. краткосрочно блокираните парични средства в размер на 751 х.лв. (31.12.2014 г.: 88 х.лв.) представляват основно **блокирани средства по съдебен иск и гаранции за изпълнение**.

26. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2015 г. регистрираният акционерен капитал на СОФАРМА АД възлиза на 134,798 х.лв., разпределени в 134,797,899 акции с номинална стойност един лев за акция.

Акциите са обикновени, безналични с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и са регистрирани за търговия на Българска фондова борса – София АД и Варшавската фондова борса.

Основният капитал на СОФАРМА АД е увеличен с 2,797,899 броя нови акции с номинална стойност 1 лев всяка и емисионна стойност 4,14 лв., равна на справедливата цена на 1 акция на СОФАРМА АД, във връзка с вливането на „Българска роза – Севтополис” АД в СОФАРМА АД. За целта е било установено съотношение, изчислено на база справедлива стойност на чистата стойност на имуществата на двете дружества.

Обратно изкупените собствени акции са 5,481,145 броя в размер на 18,638 х.лв. (31.12.2014 г.: 5,329,153 броя в размер на 18,095 х.лв.).

Законовите резерви в размер на 45,256 х.лв. (31.12.2014 г.: 33,555 х.лв.) са формирани от разпределение на печалбата на дружеството-майка и включват изцяло сумите за фонд “Резервен”.

Преоценъчният резерв - за имоти, машини и оборудване в размер на 23,434 х.лв. (31.12.2014 г.: 23,754 х.лв.) е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините, оборудването на дружествата от Групата и техните справедливи стойности към датите на съответните редовни преоценки. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отчетен директно, чрез други компоненти на всеобхватния доход за годината.

Резерв по финансови активи на разположение и за продажба в размер на 1,303 х.лв. – положителна величина (31.12.2014 г.: 1,190 х.лв. – положителна величина) е формиран от ефектите от последваща оценка на инвестициите на разположение и за продажба до справедливата им стойност (включително консолидирания дял от изменението на този резерв в асоциирани дружества при оценката им по метода на собствения капитал).

Резервът от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности в размер на 2,646 х.лв. – отрицателна величина (31.12.2014 г.: 4,335 х.лв. – отрицателна величина) е формиран от курсовите разлики, възникнали в резултат на преизчисляването на валутата на финансовите отчети на чуждестранните дружества във валутата на представяне на Групата.

Резервът „Неразпределена печалба” включва компонент „други резерви”, който съдържа разпределени суми от реализирани печалби от минали години на дружества от Групата и компонента „натрупани печалби и загуби”.

Към 31 декември *неразпределената печалба* е в размер на 218,974 х.лв. (31.12.2014 г.: 203,260 х.лв.), включва и признатата натрупана актюерска загуба в размер на 1,335 х.лв. (31.12.2014 г.: 1,284 х.лв.), отчетена при последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи във връзка с промяната в МСС 19 *Пенсионни и други доходи на наети лица*.

27. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Договорен а сума на заема	Падеж	31.12.2015		Общо	31.12.2014		Общо
		Дългосрочна част	Краткосрочна а част		Дългосрочна част	Краткосрочна а част	

ГРУПА СОФАРМА
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

	'000		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Кредитни линии и заеми за оборотни средства								
евро	2,505	15.02.2017	4,946	-	4,946	-	-	-
евро	2,050	17.06.2018	4,052	-	4,052	-	-	-
лева	4,320	16.04.2023	1,300	209	1,509	3,925	315	4,240
евро	1,452	31.12.2017	488	578	1,066	1,055	579	1,634
евро	479	25.10.2018	496	276	772	-	-	-
евро	450	31.12.2017	162	173	335	337	175	512
лева	120	25.08.2020	88	24	112	-	-	-
бел.рубл и	1,000,000	25.03.2016	-	92	92	-	-	-
евро	689	04.01.2016	-	72	72	72	862	934
бел.рубл и	500,000	25.03.2016	-	49	49	-	-	-
бел.рубл и	300,000	12.02.2016	-	10	10	14	28	42
евро	113	30.11.2015	-	-	-	-	61	61
Инвестиционни заеми								
евро	32,000	15.04.2021	30,819	7,380	38,199	37,972	7,391	45,363
евро	2,000	30.06.2018	1,467	974	2,441	2,445	973	3,418
евро	800	09.12.2015	-	-	-	-	348	348
евро	1,617	30.01.2015	-	-	-	-	40	40
Общо			43,818	9,837	53,655	45,820	10,772	56,592

Групата постепенно е установила политика на ежегодно преговаряне на условията на първоначално договорени дългосрочни кредитни линии, вкл. падежните срокове. От датата на преговарянето удължените кредитни линии се представят като краткосрочни банкови заеми (Приложение № 31).

Получените заеми в евро са договорени основно при лихвен процент, определен на база EURIBOR плюс надбавка до 5 пункта (2014 г.: EURIBOR плюс надбавка до 5 пункта).

Инвестиционните кредити са с цел покупка на дълготрайни материални активи и разширение на дейността.

В полза на банките-кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени:

- Ипотечи на недвижими имоти (Приложение № 14);
- Особени залози на:
  - машини и оборудване (Приложение № 14);
  - материални запаси (Приложение № 21);
  - търговски вземания (Приложение № 22).

Към 31.12.2015 г. не са учредени особени залози върху вземания от свързани лица, подлежащи на консолидация и елиминирани за целите на консолидирания финансов отчет (31.12.2014 г.: 1,481 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (Приложение № 27, № 31 и № 37).

28. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала към 31 декември включват:

	<i>31.12.2015</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN '000</i>
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	3,638	3,575
Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми	<u>256</u>	<u>211</u>
Общо	<u>3,894</u>	<u>3,786</u>

Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на дружествата от Групата, опериращи основно в *България, Украйна и Сърбия*, за изплащане на обезщетения на наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда в *България* всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране (*Приложение № 2.23*).

Задълженията на работодателя към персонала при пенсиониране за дружествата извън България, са както следва:

- *Сърбия* – работодателят е задължен да изплати 3 средни работни заплати;
- *Украйна* – работодателят има задължение да изплати между 8 и 16 лв. според трудовия стаж на работника и социални пенсии, които дружеството начислява след пенсиониране на служителите поради специфични условия на труд;
- *Латвия и Беларус* – работодателят няма законово задължение към персонала при пенсиониране;
- *Полша, САЩ и Великобритания* - Групата няма нает персонал, поради което няма и задължение.
- *Казахстан* - съгласно Казахстанското законодателство работодателят няма законово задължение към персонала при пенсиониране;

Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми

Към 31.12.2015 г. в стойността на дългосрочните задължения към персонала са включени и 256 х.лв. (31.12.2014 г.: 211 х.лв.), представляващи задължения към персонала, свързани с изплащането на тантиеми за период от повече от 12 м. - до 2018 г. (2014 г.: до 2017 г.).

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Към 31 декември задълженията по финансов лизинг са по отменяеми договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва, както следва:

<i>Срок</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
До една година (<i>Приложение № 36</i>)	953	943

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

Над една година	2,008	2,103
Общо	2,961	3,046

Минималните лизингови плащания по финансовия лизинг са дължими както следва:

<i>Срок</i>	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
До една година	1,065	1,023
От една до три години	2,045	2,197
	<u>3,110</u>	<u>3,220</u>
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(149)	(174)
Общо	2,961	3,046

Дължимите в рамките на следващите 12 месеца лизингови вноски са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние като „други текущи задължения” (*Приложение № 36*).

30. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Към 31 декември правителствените финансираня на дружествата от Групата включват:

	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
Дългосрочна част на правителствени финансираня	7,250	7,558
Краткосрочна част на правителствени финансираня (<i>Приложение № 36</i>)	3,194	939
Общо	10,444	8,497

Към 31 декември получените правителствени финансираня са от следните дружества от Групата:

	<i>31.12.2015</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2014</i> <i>BGN'000</i>
Софарма АД	6,868	3,535
Биофарм Инженеринг АД	2,329	2,569
Унифарм АД	1,238	1,645
Софарма Трейдинг АД	9	18
Българска роза Севтополис АД	-	730
Общо	10,444	8,497

Правителствените финансираня са получени от дружествата в Групата по европейски оперативни програми и са свързани основно с придобиване на машини и оборудване (*Приложение № 14 и Приложение № 37*).

Краткосрочната част от финансиранията в размер на 3,194 х.лв. (31.12.2014 г.: 939 х.лв.) ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на консолидирания отчет за финансовото състояние и е представена като „други текущи задължения” (*Приложение № 36*).

31. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Краткосрочните банкови заеми на Групата към 31 декември са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	31.12.2015	31.12.2014
	'000		BGN'000	BGN'000
Банкови заеми (овърдрафти)				
евро	20,000	31.08.2016	30,491	38,847
евро	19,000	31.08.2016	28,008	32,375
евро	10,000	31.01.2016	19,553	19,518
евро	7,000	22.06.2016	11,184	13,691
евро	7,500	25.04.2016	10,742	7,809
лева	10,000	30.09.2016	10,001	9,990
лева	10,000	30.09.2016	9,978	9,984
евро	5,000	15.08.2016	9,787	9,786
евро	5,500	25.04.2016	9,757	9,764
евро	3,000	25.04.2016	5,861	5,861
евро	3,500	03.09.2015	5,731	5,349
евро	2,050	30.10.2016	3,904	3,904
евро	10,000	20.03.2016	2,193	13,477
евро	1,000.0	09.07.2016	976	1,964
лева	293,000	30.04.2016	180	-
лева	500	20.09.2016	70	263
евро	5,000	15.08.2016	4	1,083
бел.рубли	500,000	05.10.2016	-	59
щ.д.	50	10.02.2016	-	55
			158,420	183,779
Кредитни линии				
евро	8,434	31.10.2015	15,872	15,874
лева	18,000	30.10.2015	10,006	9,965
евро	5,000	31.08.2016	6,479	3,119
евро	66	30.10.2015	-	129
лева	8,000	29.02.2016	-	4,494
			32,357	33,581
Общо			190,777	217,360

Получените банкови заеми в евро са договорени основно при лихвен процент, определен на база EURIBOR плюс надбавка до 3% или EONIA плюс надбавка до 2.1%, за левовите кредити – SOFIBOR плюс надбавка до 3.26% и за щатски долари – LIBOR плюс надбавка до 3.25% плаващ или фиксиран 14% (2014 г.: EURIBOR плюс надбавка до 3% или EONIA плюс надбавка до 2.1%, за левовите кредити – SOFIBOR плюс надбавка до 3.26% и за щатски долари – LIBOR плюс надбавка до 3.25% плаващ или фиксиран 14%). Кредитите са за оборотни средства.

В полза на банките кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени особени залози на:

- машини и оборудване (*Приложение № 14*);
- суровини, материалии готова продукция (*Приложение № 21*);
- търговски вземания (*Приложение № 22*).

Към 31.12.2015 г. са учредени особени залози върху вземания от свързани лица, подлежащи на консолидация и елиминирани за целите на консолидирания финансов отчет в размер на 18,229 х.лв. (31.12.2014 г.: 16,229 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 27, № 31 и № 37*).

32. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

<i>Търговските задължения</i> включват:	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
Задължения към доставчици	82,764	70,624
Получени аванси от клиенти	855	1,128
Общо	83,619	71,752

<i>Задълженията към доставчици</i> са към:	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
Доставчици извън РБългария	46,711	52,633
Доставчици от РБългария	36,053	17,991
Общо	82,764	70,624

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали, стоки и услуги. Средният кредитен период, за който обичайно не се начислява лихва по търговски задължения е до 180 дни.

33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

<i>Задълженията към свързани предприятия</i> включват:	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
Задължения към дружества под общ индиректен контрол	152	1437
Задължения към дружества - основни акционери	447	2

Задължения към дружества свързани чрез ключов управленски персонал	309	175
Задължения към други свързани лица	18	20
Общо	926	1,634

Задълженията към свързани предприятия по видове са:

	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Задължения за доставки на стоки и материали	908	1,475
Други	18	159
Общо	926	1,634

Задълженията към свързани предприятия са основно за доставка на стоки и материали. Задълженията към свързани предприятия са текущи, в лева, безлихвени и не са обезпечени допълнително със специален залог или гаранция от Групата.

34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и за социалното осигуряване включват:

	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Задължения към персонала, в т.ч.:	6,495	6,000
<i>текущи задължения по възнаграждения</i>	2,824	2,792
<i>тантиеми</i>	2,341	1,810
<i>начисления за непозвани компенсирани отпуски</i>	1,330	1,398
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	1,579	1,514
<i>текущи задължения по вноски към социалното осигуряване</i>	1,377	1,292
<i>начисления за непозвани компенсирани отпуски</i>	202	222
Общо	8,074	7,514

35. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Задълженията за данъци включват:

	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
ДДС	4,561	4,640
Данъци върху печалбата	1,939	245
Данъци при източника	514	572
Данъци върху доходите на физическите лица	426	416

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

Други	208	150
Общо	7,648	6,023

До датата на издаване на настоящия консолидиран отчет в дружествата от Групата са извършени ревизии и проверки, както следва:

Дружество	Пълна данъчна ревизия	Ревизия по ДДС	Проверка по осигурително законодателство
Софарма АД	31.12.2011	30.12.2011	30.09.2013
Софарма Трейдинг АД	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2004
Биофарм Инженеринг АД	31.12.2014	28.02.2015	30.04.2009
Момина крепост АД	31.12.2005	31.10.2006	31.10.2006
Фармалогистика АД	31.12.2005	31.03.2007	няма
Софарма Билдингс АДСИЦ	няма	31.05.2015	няма
Електронкомерс ЕООД	31.12.2005	30.04.2006	няма
Унифарм АД	31.12.2011	31.12.2011	31.08.2013
Медика АД	31.12.2002	31.01.2013	30.06.2008
Иванчич и синове д.о.о	няма	31.12.2012	няма
ПАО Витамини	31.12.2013	31.12.2013	01.04.2014
ООО Софарма Украйна	31.12.2014	няма	няма
Бриз Лтд	31.12.2010	28.02.2014	31.12.2014
СООО Брититрейд	31.12.2011	31.12.2011	31.12.2011
ООО Табина	31.12.2010	31.12.2010	31.12.2006
ОДО Алеан	28.02.2011	28.02.2011	28.02.2010
СООО Бризфарм	31.12.2012	31.12.2012	няма
ОДО Вестфарм	30.04.2005	30.04.2005	31.03.2004
ООО НПК Биотест	31.12.2011	31.12.2011	31.03.2007
ОДО БелАгроМед	28.02.2003	28.02.2003	30.05.2005
ОДО Меджел	31.12.2012	31.12.2012	31.12.2012
ОДО Аленфарм-плюс	31.12.2012	31.12.2012	31.12.2012

За дружествата в България данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи. За дружествата извън България данъчна ревизия се извършва както следва: в Украйна, Латвия и Беларус в тригодишен срок, в Полша и Казахстан – в петгодишен срок, в Сърбия – в десетгодишен срок и в Литва – в петгодишен срок.

36. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

<i>Другите текущи задължения</i> включват:	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000

Правителствени финансираня (<i>Приложение № 30</i>)	3,194	939
Задължения по финансов лизинг (<i>Приложение № 29</i>)	953	943
Други	917	104
Задължения за дивиденди	753	572
Присъдени суми по съдебни дела	353	1,612
Удръжки от работните заплати	188	198
Глоби и неустойки	188	-
Разсрочен приход от грант за енергийна ефективност	156	-
Получени търговски кредити от трети лица	71	393
Задължения по продадени права от емисия на акции	-	880
Общо	6,773	5,641

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Съдебни дела

Софарма АД

С решение от 23.10.2012 г. на Арбитражния съд в Париж искът на Софарма АД срещу клиент по повод неплатени доставки за получени стоки в размер на 1,034 х.евро (2,022 х.лв.) е удовлетворен.

На 28.01.2015 г. е проведено съдебно заседание пред съда в Полша по дело, заведено от Софарма АД за признаване и привеждане в изпълнение решение на Арбитражния съд в Париж. От страна на ответника по делото е постъпил отказ да признае и изпълни арбитражното решение.

На 28.05.2015 г. дружеството е подало жалба в Апелативния съд, който до момента не е насрочил дата за изслушване.

Биофарм Инженеринг АД

През 2010 г. е извършена пълна данъчна ревизия в дружеството, в т.ч. по прилагането на ЗДДС за периоди от 01.02.2007 г. до 31.10.2010 г. В издадения данъчен ревизионен акт от 23.06.2011 г. данъчните органи определят допълнителни данъчни задължения към бюджета в размер на 282 х.лв. (главница и лихви) по ЗДДС за предходни отчетни периоди и е преобразуван финансовият резултат за предходни години по Закона за корпоративното подоходно облагане.

В периода 09.02.2013- 28.04.2015 следват редица обжалвания от дружеството и НАП, в резултата на което и преразглеждания на делото. На 28.04.2015 г. на заседание по делото съдът е приел делото за изяснено и обявено за решаване в полза на дружеството. На 23.07.2015 г. НАП е подала жалба срещу решението.

Ръководството на дружеството е на позицията, че сумите, с които при ревизията е увеличен финансовият резултат за предходни периоди по ЗКПО не водят до данъчни задължения, доколкото в съответните години дружеството е отчитало данъчни загуби и в този финансов отчет не са начислени провизии по воденото съдебно дело.

Поръчителства и предоставени гаранции

Софарма АД

Дружеството е съдлъжник по получени банкови кредити и гарант пред банки на следните дружества извън Групата:

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

	Период на падеж	Вид валута	Размер		Състояние на дълга
			Оригинална Валута	BGN'000	31.12.2015 BGN'000
Софарма имоти АДСИЦ	2024 г.	евро	22,619	44,240	35,168
Телекомплект АД	2016 г.	лева	5,009	5,009	5,009
Вета Фарма АД	2016 г.	лева	1,000	1,000	533
Минералкомерс АД	2017 г.	евро	150	294	255
Минералкомерс АД	2016 г.	лева	250	250	242
Фармаплант АД	2016-2019 г.	лева	1,329	1,329	236
Общо					41,443

Банкови гаранции

Софарма Трейдинг АД

Издадените за дружеството банкови гаранции са в размер на 12,722 х.лв. (31.12.2014 г.: 10,597 х.лв.) и са за гарантиране плащане към доставчици на стоки, за добро изпълнение – гарантиране бъдещи доставки на лекарствени и медицински продукти на болници по сключени договори за доставка, митническа гаранция и участие в търгове.

Банковите гаранции са издадени от:

	31.12.2015 BGN '000	31.12.2014 BGN '000
Райфайзенбанк	5,010	3,807
SG Експресбанк АД	3,936	3,986
ИНГ банк	3,776	2,804
	12,722	10,597

Обезпечението по издадените банкови гаранции е както следва:

- Особен залог на стоки в оборот на стойност 9,801 х.лв. (31.12.2014 г.: 9,801 х.лв.)
- Особен залог на ДМА (МПС) с балансова стойност 2 х.лв. (31.12.2014 г.: 37 х.лв.)

Унифарм АД

Към 31.12.2015 г. издадените за дружеството банкови гаранции са в размер на 86 х.лв. в рамките на лимита по договора за кредит.

Електронкомерс ЕООД

Към 31.12.2015 г. издадените за дружеството банкови гаранции са в размер на 61 х.лв.

Медика АД

Към 31.12.2015 г. издадените за дружеството банкови гаранции са в размер на 23 х.лв.

Активи, получени на отговорно пазене***Софарма Трейдинг АД***

Съгласно сключени договори за преддистрибуция дружеството е приело на отговорно пазене стоки към 31.12.2015 г. в размер на 2,892 х.лв. (31.12.2014 г.: 3,476 х.лв.).

Значителни неотменяеми договори и ангажименти***Софарма АД***

Дружеството е получило правителствени финансираня по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика“ 2007 – 2013 г., свързани с технологично обновление и модернизация на таблетно производство и внедряване на иновативни продукти в ампулно производство. (*Приложение № 30 и Приложение № 36*). Дружеството е поело ангажимент за срок от 5 години проектите да не претърпяват значими изменения, засягащи същността и условията за изпълнение, поемане на неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения, произтичащи от промяна в характера на собствеността на придобитите активи, свързани с финансирането. При неизпълнение на тези изисквания предоставените финансираня подлежат на възстановяване. Към датата на изготвяне на отчета всички изисквания по договора са спазени.

Софарма Трейдинг АД

Дружеството е бенефициент по договор за правителствено финансиране по Оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика“ по проект за разработване и внедряване на система за управление на информационната сигурност съгласно стандарта ISO 27001:2007 в размер на 82 х.лв. (*Приложение № 30 и Приложение № 36*).

Унифарм АД

През 2013 г. дружеството е поело ангажимент за самоучастие в размер на 36 х. лв. по договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007 – 2013 г.“ по проект за внедряване в редовно производство на иновативни капки за очи тип „изкуствени сълзи“, разработка на Унифарм АД. Безвъзмездната финансова помощ по проекта е в размер на 315 х.лв. Към края на декември 2014 г. проектът е приключен и машината е доставена и въведена в експлоатация. Към 31.12.2015 г. разсроченият доход от финансиране по проекта възлиза на 268 х.лв. (2014 г.- 315 х.лв.).

По договор за безвъзмездна финансова помощ с наименование „Модернизация и развитие на Унифарм АД“ на дружеството е отпуснато финансиране за СМР на сгради и закупуване на дълготрайни активи. Проектът е приключен и през м.ноември 2011 г. активите (*Приложение № 30 и Приложение № 36*) са въведени в експлоатация. Към 31.12.2015 г. разсроченият доход от финансиране по проекта възлиза на 960 х.лв. (31.12.2014 г.: 1,262 х.лв.).

По проект към Националния иновационен фонд с предмет "Разработка на нов разтвор за хемодиализа и доказване на терапевтичен ефект", ангажиментът е стартирал през 2010 г., като технологията за производство на нов разтвор за хемодиализа е въведена в експлоатация. Към 31.12.2015 г. разсроченият доход от финансиране по проекта възлиза на 10 х.лв. (31.12.2014 г.: 68 х.лв.).

Други

Софарма АД е изпълнила своите задължения по Закона за управление на отпадъците (ЗУО), поради което в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31.12.2015 не са включени задължения за продуктова такса, независимо, че към датата на изготвяне на финансовия отчет все още няма официален документ, доказващ, че Екобулпак (организацията, в която дружеството-майка членува) е изпълнил ангажиментите си по ЗУО.

38. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци.

Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Групата.

Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружествата от Групата и на привлечения от тях заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от тях инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на рисковете се осъществява текущо от ръководството на дружеството-майка и респективно ръководствата на дъщерните дружества съгласно политиката определена от Съвета на директорите на дружеството-майка. Съветът на директорите е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Структурата на финансовите активи и пасиви е както следва:

	<i>31.12.2015</i>	<i>31.12.2014</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи	287,138	291,536
Кредити и вземания, в т.ч.:	279,622	284,568
Вземания и заеми		
(Приложение № 19, № 20, № 22, № 23 и № 24)	256,076	259,269
Парични средства и парични еквиваленти		
(Приложение № 25)	23,546	25,299
Финансови активи на разположение и за продажба	7,516	6,968
Инвестиции на разположение и за продажба		
(Приложение № 18)	7,516	6,968
Финансови пасиви	333,514	352,061
Финансови пасиви по амортизирана стойност	333,514	352,061

Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми (Приложение № 27 и № 31)	244,432	273,952
Други заеми и задължения (Приложение № 29, № 30, № 32, № 33 и № 36)	89,082	78,109

Валутен риск

Дружествата от Групата извършват своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти и поради това те са изложени на валутен риск.

Групата чрез дружествата в Беларус и Украйна осъществява стопански операции в тези страни и съответно има съществени експозиции в беларуски рубли и украински гривни. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на тези валути спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви, и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества. Останалите дружествата в чужбина реализират продажбите си предимно на местните пазари, което води до валутен риск и спрямо техните валути - сръбски динар, полска злота, литовски лит, щатски долар, английски паунд и казахстанско тенге.

Повечето от операциите на дружествата от Групата обичайно са деноминирани в български лева, в евро или латвийски лат (заменен от евро от 01.01.2014 г.), като българския лев е фиксирани към евро, което редуцира потенциалната валутна волатилност за тези дружества от Групата.

За контролиране на валутния риск има въведена система в цялата Група на планиране на доставките от внос, за продажбите в чуждестранна валута, както и процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания. Експозициите на почти всички дъщерни дружества в България към валутен риск е незначителна, тъй като почти всички продажби са реализирани на местния пазар в български лева. Вносът на стоки е основно осъществен в евро. Заемите, когато са деноминирани в чуждестранна валута са отпуснати основно в евро.

Активите и пасивите на Групата, деноминирани в български левове, представени по различните чуждестранни валути са както следва:

31 декември 2015 г.	в BGN BGN '000	в EUR BGN '000	в BYR BGN '000	в UAH BGN '000	в друга валута BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи на разположение и за продажба	5,705	1,469	-	-	342	7,516
Кредити и вземания, в т.ч.:	182,413	65,823	9,178	7,473	14,735	279,622
Вземания и заеми	167,116	64,492	8,178	5,786	10,504	256,076
Парични средства и парични еквиваленти	15,297	1,331	1,000	1,687	4,231	23,546
Общо финансови активи	188,118	67,292	9,178	7,473	15,077	287,138
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	97,457	137,754	9,149	-	72	244,432
Други заеми и задължения	24,025	40,886	18,363	204	5,604	89,082
Общо финансови пасиви	121,482	178,640	27,512	204	5,676	333,514

ГРУПА СОФАРМА
ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

<i>31 декември 2014 г.</i>	<i>в BGN BGN '000</i>	<i>в EUR BGN '000</i>	<i>в BYR BGN '000</i>	<i>в UAH BGN '000</i>	<i>в друга валута BGN '000</i>	<i>Общо BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	4,745	1,256	2	-	965	6,968
Кредити и вземания, в т.ч.:	178,768	81,115	12,596	4,624	7,465	284,568
<i>Вземания и заеми</i>	<i>163,111</i>	<i>78,645</i>	<i>11,316</i>	<i>2,004</i>	<i>4,193</i>	<i>259,269</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<i>15,657</i>	<i>2,470</i>	<i>1,280</i>	<i>2620</i>	<i>3,272</i>	<i>25,299</i>
Общо финансови активи	183,513	82,371	12,598	4,624	8,430	291,536
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	97,229	173,322	2064	-	1,337	273,952
Други заеми и задължения	21,867	40,037	7,194	481	8,530	78,109
Общо финансови пасиви	119,096	213,359	9,258	481	9,867	352,061

Ценови риск

Дружествата от Групата са изложени на ценови риск за материални запаси от три основни фактора:

а) евентуално нарастване на доставните цени на суровините, материалите, доколкото значителна част от използваните суровини са от внос и заемат съществен дял от разходите за производство;

б) евентуално нарастване на доставните цени на стоките; и

в) нарастващата конкуренция на българския фармацевтичен пазар, намираща отражение и в цените на лекарствата.

За минимизиране на това влияние ръководството на Групата прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара генерични продукти и не на последно място гъвкава маркетингова и ценова политика. Ценовата политика е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на потребителите.

Групата е изложена на значителен ценови риск и по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции на разположение и за продажба, най-вече чрез дружеството-майка. За целта неговото ръководство следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на един от най-авторитетните в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия етап, ръководството е взело решение за редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността в условията на криза.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на Групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива

обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

В своята търговска практика Групата е прилагала различни схеми на дистрибуция, докато постигне сегашния ефективен подход, съобразен с пазарната обстановка на работа, с разнообразните начини на плащане, както и с включването на търговски работници.

Групата работи с контрагенти с история на взаимоотношенията на основните си пазари, като си партнира с голям брой български и чуждестранни лицензирани търговци на лекарства.

Работата с държавните болнични заведения също изискват политика на отложени плащания. Налице е концентрация на значителен кредитен риск в този тип контрагенти, които формират 44% от търговските вземания на Групата (31.12.2014 г.: 48%). Той се минимизира чрез въведени процедури за подбор и текущо наблюдение върху ликвидността и финансовия стабилитет на тези търговски партньори. При просрочване на вземанията от тези контрагенти Групата е определила срок от 30 дни, след който започва действия по събиране на вземанията. За *клиенти - болнични заведения* започва начисляване на лихви за забава при просрочие от 30 дни спрямо датата, на която изтича кредитния период и при положение, че просрочията не бъдат погасени, след още 30 дни прави среща с ръководството с цел подписване на спогодба за разсрочване, а при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на дело. За *клиенти- аптеки* при просрочие от 5 дни спрямо датата, на която изтича кредитния период се спират последващите продажби към тях на отложено плащане, а ако просрочията не бъдат погасени до 45-тия ден, се спират всички продажби и се водят преговори за сключване на спогодба и при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на дело.

Отсрочени плащания (продажби на кредит) за други контрагенти се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с Групата, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Кредитната политика на Групата предвижда всеки нов клиент да се проучва за кредитоспособност преди да се предложат стандартните условия на доставка и плащане.

Анализът, който извършва Групата, включва, но не се ограничава с посещение на обекта на клиента, а също и събиране на информация за месечните обороти, както и се изисква в някои от случаите издаване на запис на заповед в полза на дружество от Групата в размер на 130% - 135% от отпуснатия кредит. Тези лимити се преглеждат на месечна база. Клиенти, които не могат да покрият критериите за кредитоспособност могат да извършват покупки срещу заплащане в брой.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния, финансовия и търговския директор на дружеството-майка и респективно от ръководствата на дъщерните дружества. Отговорността им е оперативна да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара и потребностите на Групата. Групата има разработена политика и процедури за оценка на кредитоспособността на своите контрагенти и определяне на кредитен рейтинг и кредитни лимити по група клиенти. Ръководството на Групата текущо наблюдава и регулира, формиращата се концентрация на вземания по клиенти и контрагенти общо за Групата.

Паричните средства в Групата и разплащателните операции са съсредоточени в различни първокласни банки. При разпределението на паричните потоци между тях ръководството на дружеството-майка и на дъщерните предприятия се съобразяват с редица фактори, между които размерите на капитала, сигурността, ликвидността, кредитния потенциал и рейтинг на банката и др.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж.

Групата генерира и поддържа значителен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за Групата е основната стопанска дейност на дружествата от нея, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. С цел изолиране евентуалния общ ликвиден риск, Групата работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на матуритетите на активите и пасивите, контрол върху изходящите парични потоци и осигуряване на текущо им балансиране спрямо входящите, вкл. предоговаряне на падежите и оптимизиране структурата на дълговете, увеличаване и вътрешно реструктуриране на собствено генерирани средства и тяхното инвестиране.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на Групата, класифицирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на консолидирания отчет. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

31 декември 2015 г.	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 до 2 г	от 2 до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	68,027	22,212	26,809	124,624	11,074	24,749	4,817	282,312
Други заеми и задължения	46,114	31,988	9,821	1,232	737	694	-	90,586
Общо пасиви	114,141	54,200	36,630	125,856	11,811	25,443	4,817	372,898
31 декември 2014 г.	до 1м	от 1 до 3м	от 3 до 6м	от 6 до 12м	от 1 до 2г	от 2 до 5г	над 5г	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	27,773	20,876	31,518	132,014	12,127	25,159	2,987	252,454
Други заеми и задължения	37,719	39,421	10,020	682	621	1,180	-	89,643
Общо пасиви	65,492	60,297	41,538	132,696	12,748	26,339	2,987	342,097

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на Групата лихвоносните активи са: парични средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства от Групата под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на Групата в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците и структурата на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност, се и

ГРУПА СОФАРМА

ПРЕДВАРИТЕЛЕН КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2015 година

поддържат в благоприятен размер за дружествата от Групата. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководствата на дружествата от Групата, заедно с това на дружеството-майка, текущо наблюдават и анализират експозицията на съответното дружество спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране. На база на тези сценарии се измерва ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

	<i>безлихвени</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>Общо</i>
<i>Лихвен анализ</i>				
<i>31 декември 2015 г.</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	7,516	-	-	7,516
Кредити и вземания, в т.ч.:	197,164	7,733	74,725	279,622
<i>Вземания и заеми</i>	<i>185,727</i>	<i>15</i>	<i>70,334</i>	<i>256,076</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<i>11,437</i>	<i>7,718</i>	<i>4,391</i>	<i>23,546</i>
Общо финансови активи	204,680	7,733	74,725	287,138
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	1,039	233,224	10,169	244,432
Други заеми и задължения	85,856	2,727	499	89,082
Общо финансови пасиви	86,895	235,951	10,668	333,514
	<i>безлихвени</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>Общо</i>
<i>Лихвен анализ</i>				
<i>31 декември 2014 г.</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	6,968	-	-	6,968
Кредити и вземания, в т.ч.:	182,612	12,957	88,999	284,568
<i>Вземания и заеми</i>	<i>179,869</i>	<i>15</i>	<i>79,385</i>	<i>259,269</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<i>2,743</i>	<i>12,942</i>	<i>9,614</i>	<i>25,299</i>
Общо финансови активи	189,580	12,957	88,999	291,536
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	3331	270,468	153	273,952
Други заеми и задължения	75,054	2,610	445	78,109

Общо финансови пасиви	<u>78,385</u>	<u>273,078</u>	<u>598</u>	<u>352,061</u>
-----------------------	---------------	----------------	------------	----------------

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Групата цели да създаде и поддържа възможности тя да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в нейния бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала. Аналогичен подход се прилага и на ниво индивидуално дружество от Групата по отношение на неговата капиталова структура и финансиране.

Групата текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в консолидирания отчет за финансовото състояние и паричните средства и паричните еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал (вкл. неконтролиращото участие) и нетния дългов капитал.

Характерното и за двата представени периода е, че Групата финансира дейността си както от собствените си генерирани печалби, така и като поддържа определено ниво на търговски и други краткосрочни задължения и заеми (банкови, търговски). През 2015 г. стратегията на ръководството на дружеството - майка е да се поддържа съотношение в рамките на 30-45 % на ниво „група“ (2014 г.: 35-45%). В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала към 31 декември:

	2015 BGN'000	2014 BGN'000
Общо дългов капитал, в т.ч:	247,393	276,997
<i>Заеми от банки</i>	244,432	273,952
<i>Заеми и задължения по финансов лизинг</i>	2,961	3,045
Намален с: паричните средства и паричните еквиваленти	(23,546)	(25,299)
Нетен дългов капитал	223,847	251,698
Общо собствен капитал, принадлежащ на групата	454,538	431,637
Общо капитал, принадлежащ на групата	678,385	683,335
Съотношение на задлъжнялост	0.33	0.37

Показаните задължения в таблицата по-горе са оповестени в *Приложения № 26, № 27, № 29 и № 31.*

Справедливи стойности

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и банковите депозити, Групата очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респективно погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голяма част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в консолидирания отчет за финансово състояние на база пазарна стойност (предоставени банкови депозити, инвестиции в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Исключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което те са представени по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар, със стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени.

Ръководството на дружеството-майка счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>	<i>Период на свързаност</i>	
Телекомплект Инвест АД	Дружество - основен акционер	2015 г.	2014 г.
Донев Инвестмънтс АД	Дружество - основен акционер	2015 г.	2014 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество свързано чрез основен акционер	2015 г.	-
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество под общ индиректен контрол	-	2014 г.
Софпринт груп АД	Дружество свързано чрез основен акционер	2015 г.	-
Софпринт груп АД	Дружество под общ индиректен контрол	-	2014 г.
Елфарма АД	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	2015 г.	-
Елфарма АД	Дружество под общ индиректен контрол	-	2014 г.
Телсо АД	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	2015 г.	2014 г.
Телекомплект АД	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	2015 г.	2014 г.
ДОХ група	Дружество, свързано чрез ключов управленски персонал	2015 г.	2014 г.

Сделките със свързани лица са както следва:

<i>Доставки от свързани лица:</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Доставки на материални запаси от:</i>		
Дружества свързани чрез основен акционер	8,577	-
Асоциирани дружества	567	-
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	335	294
Дружества под общ индиректен контрол	-	10,472
	9,479	10,766

Доставки на услуги от:

Дружества под общ индиректен контрол	-	336
	2,603	2,575
	13,601	7,677

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в *Приложения № 19, № 23, № 33*.

Съставът на ключовия управленски персонал на Групата включва оповестения в Приложение № 1 изпълнителен директор и членове на Съвета на директорите на дружеството-майка. Допълнително към него са включени и изпълнителните директори, членовете на Съвета на директорите и управителите на дъщерните дружества от Групата.

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са текущи и са в размер на 4,771 х.лв. (2014 г.: 4,508 х.лв.), в т.ч.:

- текущи възнаграждения – 4,300 х.лв. (2014 г.: 4,195 х.лв.);
- тантиеми – 471 х.лв. (2014 г.: 313 х.лв).

40. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

На 18.01.2016 г. на основание чл. 149 ал. 6 от Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК) Софарма АД отправя търгово предложение за закупуване на всички акции на Медика АД от останалите акционери. Към датата на съставяне на настоящия предварителен консолидиран годишен финансов отчет Софарма АД е изкупила 3,099,701 броя акции на Медика АД, с което е увеличила дела си до 97,50 %.

На 21.01.2016 г. Софарма АД внесе в Комисията за финансов надзор споразумение за прекратяване по взаимно съгласие на Договора за преобразуване чрез вливане между Софарма АД и Момина крепост АД. Решението за прекратяването на процедурата беше взето в интерес и на двете дружества и с цел запазване на добрите им пазарни позиции.

На 16.02.2016 г. Групата, чрез своето дъщерно дружества СООО Брититрейд, е увеличила участието си в капитала на асоциираното дружество ООО Мобил Лайн до 80 %, в резултат на което последното придобива статут на дъщерно дружество.